

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate. Sarajevo št. 7563. Zagreb št. 39.011. Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

SCLOVENECE

Ciano v Pešti

Italijanska diplomacija je zadnje tedne zelo razgibana in delavna. Na dve, treh frontah hkrati se kažejo sledovi njenega dela. Komaj je vzvalovila Sredozemsko morje, da je začelo nevarno pljuscati na obrežja nekaterih francoskih posestev v Evropi in v Afriki, že se je pojavila ob Sueškem prekopu, kjer je zanesla vznemirjenje med angleške in francoske denarjike, ki pobirajo zlato mitnino na eni največjih svetovnih pomorskih cest. Niso še umolkili odmevi od njenih pobud na jugu, ko sprejema srednja Evropa njenega mladega zunanjega ministra, ki je osebno prišel semkaj, da nadzira preusmeritev gotovih zunanje-političnih razvojov tako, da ne bi bili škodljivi za Italijo. Kjerkoli nastopi, nastopa z velikim poudarkom. Veiljuje se nam vprašanje, čemu tolika razgibanost, ko bi človek mislil, da je Italija s svojimi dosedanjimi pridobitvami vendar nasičena in nima dejansko več nobenih zahtev, ki bi jih mogla imenovati življenjskih.

Neki dohoviti diplomat je na to pripombo dal značilen odgovor. Zveza med Italijo in Nemčijo se imenuje osiše. Osiše veže med seboj dvoje koles. Toda za uporabnost tega orodja je potrebno več predpogojev. Prvič je potrebno, da se obe kolesi na osižu vrtita v isto smer. Ne gre, da bi se eno kolo vrtelo naprej, drugo pa nazaj, ker bi na osižu nastopila velika zmeda, ki bi ga lahko zlomila. Osiše mora imeti iste cilje in bo lepo teklo, če bosta obe kolesi šli istočasno naprej in istočasno nazaj. Drugič je potrebno, da se obe kolesi vrtita z isto hitrostjo. Osiše bi bilo neuporabno orodje, če bi se eno kolo vrtelo lepo počasi in leno, drugo pa bi hotelo zleteti naprej z nebrzdano svobodo. Tudi v tem primeru bi osižu grozil zlom. Naloga obeh zunanjih politik je torej, da se pri zunanje-političnem delovanju druga drugi tudi v hitrosti prilagodita. Tretjič je potrebno, da so kolesa na osižu tako pritrjena, da eno kolo ne sili v drugo. Na mesto lepega uravnovešenega napredovanja bi dobili neznosno kobacanje, ki bi se moralo končati s polomijo. Končno zahteva vsako pravilno osiše tudi, da sta obe kolesi enako veliki in da ni eno manjše ter je prijeljono kotaliti se za drugim s tem večjo brzino, čim manjše je, ali pa bo zaostajalo in ga bo veliko kolo za seboj vleklo. Obe zunanji politiki zavezniki držav se morata enako močno uveljavljati vsaka na svojem določenem prostoru, da ne nastopi motenje ravnovesja, ki bi bilo lahko v škodo eni ali drugi. Če bi tega ne bilo, je končal diplomat svoja izvajanja, bi se lahko pripetilo, da bi osiše zaradi nerodne vožnje izgubilo kolesa, postalo kol, s katerim bi močnejši zaveznik lahko udrihal po slabejšem.

V zadnjih mesecih smo imeli priložnost opazovati, da je osiše glavo vozilo. Toda pobudo za hitrost in smer je dajal bolj nemški zaveznik, ki je od marca meseca sem dosegel ogromne uspehe in svojo državo povečal za lepe milijone novih državljanov v srednji Evropi. Nemški zaveznik si je s tem pridobil tudi zelo ugodne postavke za nadaljnji razmah svoje moči in svojega vpliva. Italijanski zaveznik mu je uspehe olajševal. Njegova zunanja politika je nemško brez pridržkov podpirala. Toda iz gornjega primera izhaja, da bo tudi on moral dati vodilne pobude za nova gibanja skupnega osiše, da bo tudi on moral skrbeti, da se primerno okrepi ali da vsaj v rasti ne zaostaja in da bo sodočeval pri usmerjanju skupne poti, ali vsaj na to pazil, da ne bi zavezniki zunanji politiki siliili druga v drugo, ampak nadaljevali pot po vzporednih dragah. Po okrepitve je šla Italija v Sredozemsko morje, kjer v soglasju s svojimi novimi imperialnimi potrebami hoče večjih varnostnih jamstev za obstoj svojega imperija in mora potem takem zrušiti nekaj ovir, ki jih je postavilo mednarodno pravo pred desetletji, ki pa jih sodobne razmere in sodobna razmerja med velenilami odklanjajo. Od tod pojav »naravnih težej italijanskega naroda, ki jih je podčrtal italijanski zunanji minister grof Ciano, in ki so v zvezi s francoskih posestvih, kot na primer Tunizija, Džibuti, Sueški prekop in Korsika, dobile jasno otpljivo obliko. Če se Nemčija krepi na severu, se mora Italija krepiti na jugu. Tako zahteva zakon uravnovešenega osiše.

Iz istih razglabljanj se je rodilo tudi potovanje mladega italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Budimpešto. Nemška zunanja politika ima sedaj po zlomu Češkoslovaške nove velike načrte na vzhodu Evrope. Morda jih je svetovni tisk naslikal v pretirani obliki. Strah ima velike oči. Toda če jih izluščimo iz pretiravanja in postavimo v okvir stvarnih možnosti, ostanejo ti načrti ogromnega obsega. Toda uresničiti se morejo le na področju, koder italijanski in nemški interesi ne morejo biti sporedni, da o istovetnosti sploh ne govorimo. Ose se mora tukaj počasi vrteti, ker so pota zelo nerodna in smer mora biti skrbno izbrana po obojestranskih volji. Zadnje čase smo imeli vtis, da se je pri tem usmerjevanju skupne poti pojavila na obzorju madžarska ovira. Madžari so iz novembarskih zmag izšli nezadovoljni, nenasršeni. Kam se bodo nagnili, kje iskali opore za nadaljno uresničenje svojih težej, katerih glavna je, da na vrhu Karpatov — na hrbtu karpatskih Ukrajincev — dobijo skupne meje s poljsko državo. Nemčija jim tega ni dovolila. Italija jim tega izposredovati ni mogla. Če bi trmasta užaljenost na Madžarskem trajala dalje, bi se madžarska zunanja politika po kakšni nepreudarnosti nekega dne lahko znašla pred nevarnostjo, da bi eno kolo osiše hotelo na nasilen način pregaziti to oviro. To pa je treba preprečiti. In to je italijanski zunanji minister grof Ciano, ki se mu imajo Madžari mnogo zahvaliti, dejansko tudi preprečil. Grof Ciano je

Italija je sporočila v Pariz, kaj zahteva od Francije Pogodba Laval-Mussolini iz l. 1935 je odpovedana

Pariz, 22. decembra. b. »L'Ordre« poroča, da je italijanska vlada pred štirimi dnevi poslala Franciji noto po svojem rimskem poslaniku Francois Poncet. Italijanska nota vsebuje dve točki: 1. Italijanska vlada smatra, da francosko-italijanski sporazum z dne 7. julija 1935 ni več veljaven, ker uveljavljanje teh listin sploh ni bilo izvedeno. (V tej pogodbi je Francija pristala na zasedbo Abesinije po Italiji).

2. Italijanska vlada si pridržuje pravico staviti nove predloge zaradi izvedbe čl. 13 londonskega sporazuma iz meseca aprila 1935. (Obljuba, da bo Italija dobila kolonije v Afriki.)

List dalje poroča, da je 21. aprila 1938 francoska vlada poslala noto rimski vladi, v kateri je predlagala, da se prične pogajanja za ureditev vseh spornih vprašanj med obema državama. Iz te diplomatske listine izhaja, da Francija smatra sporazum iz leta 1935 kot zadnjo ponudbo, ki jo je pripravljena dati Italiji.

Italijanska vlada do danes še ni odgovorila na to francosko spomenico. Dejstvo, da šef italijanske vlade Mussolini v svojem govoru v preteklem tednu v Carbogni sploh z besedico ni omenil mednarodnih vprašanj, si razlagajo francoski diplomatski krogi tako, da stopa francosko-italijanski spor sedaj na diplomatsko pot. Lahko pričakujemo, da se bo francoska vlada pri pogajanjih z rimsko vlado držala onih ponudb, ki jih je sporočila v svoji spomenici z dne 24. aprila letos, in da dalje ne bo šla.

Francosko stališče

Francoski politični krogi sploh niso istega mnenja kot italijanska vlada. Ti krogi smatrajo, da pogodba iz leta 1935, čeprav ni prišlo do njene uveljavljanja in tudi ni stopila v veljavo, vendar predstavlja rešitev nerešenih vprašanj med Francijo in Italijo. Smatrajo, da se je Francija s to pogodbo pokazala zvesto duhu in po gojem londonskega pakta iz leta 1935 in da je na ljubo francosko-italijanske prijateljstva pristala na pomembne cesije.

Ciano je v Pešti svetoval nujno zblizanje z Jugoslavijo

Rim, 22. dec. TG. Ves rimski tisk z velikim poudarkom objavlja in enodušno razlaga napitnice italijanskega zunajega ministra grofa Ciana in madžarskega zunanjega ministra grofa Czakyja ob priliki sinočne večerje v Budimpešti. Listi so iz teh govorov posneli v glavnem dve vodilni misli:

1. Italija je Madžarski dala nasvet, naj se enkrat mirno sprejme nemško stališče glede nemogočnosti, da bi Poljska in Madžarska dobili skupno mejo na škodo Karpatske Ukrajine in naj se rajši iskreno osloni na italijansko-nemško osiše, ker bo takšna politika za njo mnogo bolj pridobitna v bodočnosti. Madžarski zunanji minister je ta nasvet sprejel in je to v svoji napitnici tudi podčrtal.

2. Italija je Madžarski dala nadaljni nasvet, naj naveže čim prej in čim bolj prijateljske stike z Jugoslavijo, češ, da se italijanska zunanja politika v srednji Evropi danes oslanja na zavezništvo z Berlinom, na prijateljsko zavezništvo z Madžarsko in na prijateljsko pogodbo z Jugoslavijo. Tudi ta nasvet je madžarski zunanji minister sprejel in to v svojem govoru tudi potrdil, čeprav se v nekoliko megleni obliki.

Nedvoumno pisanje italijanskega tiska

Italijanski tisk napoveduje nove razvoje v tem pravcu, kajti v okviru, ki ga je navedel italijanski zunanji minister, se lahko zgodijo pomembni zunanje-politični dogodki, ki bodo omogočili plodnosna sodelovanja.

Med vsemi listi sta najbolj jasna »La Gazzetta del Popolo« in »La Gazzetta di Livorno«, ki oba črpta svoje smernice na vseh uradnih mestih. »La Gazzetta del Popolo« piše med drugim dobesedno:

»Madžarska se mora osloniti na osiše Rim-Berlin«, toda njeno prijateljstvo z Jugoslavijo je najbolj nujno dopolnilo k njenemu sodelovanju z Italijo in Nemčijo. Od ozemelj, ki se nekdanji pripadala Madžarski in so bila odstopljena drugim državam,

madžarsko zunanjo politiko privlači na skupno italijansko-nemško osiše in tako onemogočil nasilne enostranske rešitve. Grof Ciano je storil še več. Pokazal je Madžarom pota v varno bodočnost. Ne dragaje v vprašanja, ki so danes nerešljiva, jim je dejal, in poskrbite, da boste imeli okrog sebe prijateljev, kajti bodočnost bo pokazala, da jih boste potrebovali. Balkan predstavlja velikansko mirno področje, s katerim morate skleniti mir in prijateljstvo. Madžari so očitno pristuhnilu temu nasvetu. Ko je odhajal iz Budimpešte, si je grof Ciano lahko rekel, da se je njegovi spretnosti posrečilo odstraniti resno oviro za skupno politiko osiše Rim-Berlin. a se tudi zavarovati proti temu, da ne bi severno kolo osiše siliilo na tisti del ceste, koder namerava voziti južno.

Slišali smo, da bo grof Ciano v kratkem obiskal neko balkansko državo. Če je to res — za enkrat nimamo poviča o tem dvomiti — potem se pri ocenjevanju njegovega uspešnega obiska v Budimpešti nismo zmotili.

žavam, so prav ona ozemlja, ki jih je dobila Jugoslavija, tista, koder prebiva najmanjša madžarska narodna manjšina, in so tudi tista, ki so med vsemi madžarski vladi najmanj pri srcu ležeča. To pa olajšuje prijateljsko zblizanje med obema narodoma, zblizanje ki ima čisto izredno veliko važnost za bodočnost obeh držav. Če se bo Madžarska oslanjala na obe zavezni »osiše Rim-Berlin« in bo vzdrževala prijateljske odnose z Jugoslavijo, bo lahko z mirnim srcem čakala, da ji čas prinese tudi priložnost, ko se bodo na miren način vrnila k njej ozemlja, koder prebivajo njene manjšine izven meja domovine.

Podobno piše tudi časopis »Livorno«, ki ga vodi Cianoov osebni prijatelj Ansaldo. On izrecno podčrtava važnost prijateljstva med Madžarsko in Jugoslavijo, češ, da med njima ni nikakršnih razprtij, a bosta obe imeli veliko korist od prijateljskega sodelovanja, kar bo prikazala prihodnost.

Ciano pride na Balkan

Nekateri listi izražajo tudi upanje, da bo italijanski zunanji minister grof Ciano, ki je v Budimpešti tako dobro uspel, kmalu odšel na drugo potovanje v srednjo Evropo in na Balkan, kjer bo izpolnil delo, ki ga je tako uspešno začel na Madžarskem.

Plebiscit za Slovake ki so padli pod Madžare Ostra zahteva slovaškega ministra Turčanskega

Praga, 22. dec. b. Slovaški minister za narodno gospodarstvo g. Turčanský je včeraj govoril po radiu in zahteval, da se izvede plebiscit v onih krajih Slovaške, ki so bili odstopljeni Madžarski. Turčanský je izjavil, da je zaradi dunajskega sklepa 600.000 Slovakov padlo pod Madžarsko, medtem ko je trianonska pogodba samo 7% madžarskega prebivalstva odstopila Češkoslovaški. Skozi 20 let je Madžarska mobilizirala evropsko javnost in podarjala nepravilnost trianonskega diktata in zahtevala njegovo razveljavljenje. Slovaški narod ima sedaj večji povod in pravico zahtevati, da se meje med Slovaško in Madžarsko pravično potegnijo. Mi smo prepričani, da se bodo odnosi med Slovaško in Madžarsko uredili, ker smo mnogo žrtvovali za sporazum z njo, toda Madžari to niso sprejeli kakor bi morali in naši slovaški bratje so danes v Madžarski brez vsakih pravic. Odvzeta jim je njihova nacionalna čast in človečanske pravice. Nezadovoljstvo naroda v od Madžarske zasedenem ozemlju raste iz dneva v dan. Da bi Madžarska odvrnila pozornost Evrope od tega, pošilja svoje teroristične tolpe na mejo, ki izživajo nemire in nered. Ako je inozemstvo pred tremi meseci nastopilo proti nam in se zavzelo za madžarske zahteve, naj sedaj nastopi proti Madžarski in podpre naše zahteve in izvede plebiscit na področju, ki je bilo zaradi dunajskega sklepa izročeno Madžarom. Samo takšen plebiscit pod kontrolo mednarodne komisije lahko da jamstvo za mir, ki so ga velesile v Monakovem hotelu imele.

Praga, 22. dec. AA. Havas: Včeraj je umrl v 61. letu starosti Konstantin Hrabar, bivši ravnatelj karpatsko-ruske banke, bivši predsednik občine v Užhorodu in bivši guverner Podkarpatske Rusije. Guverner je ostal do sestave prve karpatsko-ruske avtonomne vlade. V zadnjih mesecih se je Hrabar umaknil s političnega življenja.

Kako londonski list vrednoti zblizanje med Poljsko in Sovjetijo

London, 22. dec. b. Diplomatski dopisnik »Daily Telegraph« poroča: Sklenitev poljsko-ruske pogodbe ni toliko trgovinskega kakor političnega pomena. Politični razvoj Evrope v zadnjih mesecih je prepričal poljske državljane, da je vojaški položaj Poljske zelo težaven. Ta njen položaj pa se je še bolj poslabšal zaradi razvoja dogodkov v Litvi in pa v Memelu. V londonskih

Tudi v inozemskih diplomatskih krogih z izredno pozornostjo zasledujejo ofenzivno italijanske diplomacije v srednji in jugovzhodni Evropi ter pristavljajo, da bo ta ofenziva imela učinkovit uspeh v tolika, ker bo zaustavila gotove razvoje, o katerih se je zadnje čase toliko pisalo in ki so pri nekaterih narodih na vzhodu vzbujali delno strah delno nove upe.

Ciano se je vrnil

Budimpešta, 22. decembra. AA. DNB: Italijanski zunanji minister grof Ciano je odpotoval danes ob 7.20 iz Budimpešte v Rim. Bil je štiri dni na Madžarskem, in sicer na lovu, ki ga je njemu na čast priredil madžarski regent Horthy. Včerajšnji dan je grof Ciano prebil s Horthyjem in zunanji ministrom Czakyjem in nekaterimi drugimi uglednimi osebnostmi na lovu v Mezeheczesu. Razne ugledne osebnosti so se od zunanjega ministra Ciana poslovile že sinoči po njihovi vrnitvi na budimpeštansko glavno postajo. Noč je prebil grof Ciano v salonskem vozu, ki so ga priključili danes zjutraj rednemu brzovlaku za Italijo.

Madžarski zunanji minister grof Czaky je sprejel povabilo italijanskega zunanj. ministra Ciana, da obišče Rim. Dan tega obiska še ni določen.

Eden vstopi v vlado

Anglija ima največje letalski topove na svetu

London, 22. dec. b. »Daily Express« poroča, da politični krogi zanesljivo računajo, da bo bivši britanski zunanji minister Eden v najkrajšem času stopil v Chamberlainovo vlado. Mislijo, da bo Eden imenovan na čelo ministrstva, ki bo obravnavalo zadeve državne obrambe. Ni izključeno, da bo Eden imenovan na mesto dosedanjega ministra za narodno obrambo sir Thomasa Inskipa, proti kateremu so se v zadnjem času slišale hude pritombe zaradi njegove neodločnosti in zavlačevanja organizacije državne obrambe.

London, 22. dec. AA. V svojem snočnjem govoru je minister za oboroževanje sir Thomas Inskip rekel, da ima Anglija sedaj največje in najmočnejše protiletalske topove, kar jih je sploh kdaj bilo na svetu. Samo v zadnjih 48 urah smo zopet posredovali v tem smislu, da se čim bolj pospeši proizvodnja teh zadnjih in najboljših vrst orožja. Imamo jih namreč že dovolj, da se lahko zavarujemo pred največjimi nevarnostmi.

Sir Thomas Inskip je rekel, da bi se tudi v Angliji politične stranke morale zblizati med seboj, če hočemo biti enaki moči avtoritativnih držav. Vendar ti novi protiletalski topovi ne bodo edino orožje za obrambo proti napadom iz zraka, je rekel sir Thomas Inskip, odgovarjajoč tistim, ki mu zamerjajo, da se oboroževanje dovolj hitro ne razvija.

Lima, 22. decembra. AA. Stefani: Vseameriška konferenca je sklenila, da bo prihodnje zasedanje v Bogoti. Argentina je še vedno proti temu, da bi se ustanovilo vseameriško razsodišče.

Japonska zahteva Hongkong

Anglija in Amerika morata sploh ven iz Kitaja

Tokio, 22. dec. b. V odgovor na kredite, ki sta jih Anglija in Zedinjene države dali vladi maršala Cankajseka, je prišel japonski tisk danes s hudo propagando za povrnitev Hongkonga Kitajski. Japonski tisk trdi, da je Anglija dobila Hongkong v svoje roke v Kitajsko zelo težkih časih in da je sedaj napočil čas, da se ta del kitajskega ozemlja vrne zopet Kitajski. Pri tem seveda japonski listi prav nič ne omenjajo, da bi prav za prav moral Hongkong pripasti oni Kitajski, ki bi bila služnostna država Japonske ter bi se tako Japonska na najcenejši način prilastila ene izmed najvažnejših kolonij za gospodarsko izkoriščanje Kitajske. Istočasno japonski tisk ostro napada Zedinjene države in Anglijo zaradi omenjenih kreditov in jima sporoča, da bo Japonska navzle temu izvedla svoj načrt. Japonska tudi odkrito izjavlja, da je bilo posojilo vladi Cankajška dano samo zaradi tega, da bi nadaljeval odpor proti Japonski.

Tokio, 22. decembra. AA. Havas: Časopis »Ni-Cini-Ci« objavlja razgovore svojega dopisnika iz Pekinga z generalom Fupejom. Zdi se, da se je general Fupei odločil, da sprejme predsedništvo nove kitajske vlade. General je dejal med drugim tudi tole: Nobena država se ne more odpovedati svoji zgodovini, pa čeprav je v popolni revoluciji. Mi pa imamo zgodovino pet stotih let. Komunistem je za Kitajca nekaj čisto tujega.

Zemunska vremenska napoved: Oblačno vreme bo trajalo dalje. Sem pa tja se bo zjasnilo, predvsem v zahodnih krajih. Nekoliko dežja ali enega bo samo še ponekad. Temperatura bo padla v zahodni polovici države, v vzhodnem delu pa se ne bo dosti spremenilo.

Zagrebska vremen. napoved: Nespremenljivo. Dunajska vremenska napoved: Pooblačilo se bo in snežilo.

Izjava notranjega ministra

»Red, osebna varnost in varnost imovine«

Belgrad, 22. dec. AA. Notranji minister Milan Aćimović je sprejel danes ob 16 v svojem kabinetu zastopnike domačega tiska in jim dal sledečo izjavo:

Poklican po najvišjem zaupanju kr. namestnikov in na predlog predsednika ministrskega sveta g. dr. Milana Stojadinovića, ho moja dolžnost, voditi posle notranjega ministarstva. Predsednik kr. vlade dr. Stojadinović je v svoji verašnji izjavi, ki jo je dal za časopise, že naglasil, da ne bo nikake spremembe v notranji politiki v naši državi. Zato bo moja dolžnost, da nadaljujem z delom svojega velikega predhodnika dr. Antona Korošca, katerega sodelavce sem imel čast biti več kot tri leta. Želim posebno poudariti, da v pristojnost resora, ki mu imam čast načelovati, spada med drugim zagotovitev dobre uprave v

državi, zaštita obstoječega reda in skrb za osebo in premoženjsko varnost državljanov. Vsa moja prizadevanja bodo usmerjena v to, da uprava čim bolj in čim koristneje služi koristim vsega naroda, in morajo biti zaradi tega obstoječi red, osebna varnost in varnost imovine odločno zaščitene. Moji podrejeni organi bodo imeli dolžnost, da nudijo popolno zaščito povsod, kjerkoli bodo ti bistveni temelji vsakega zdravega nacionalnega, političnega in gospodarskega življenja ogroženi. Samo v srečnem in mirnem ozračju prihajajo do popolnega izraza te konstruktivne sile države. V takšnem položaju se morejo mirno in vsestransko proučiti aktualna vprašanja ter sprejemati najpotrebnejše sklepi. To so načela, katerih se bom pri svojem delu držal in katerih se dolžni držati tudi vsi moji podrejeni organi.

Novi ministri so prevzeli posle

Belgrad, 22. dec. m. Novo imenovani ministri v vladi dr. Stojadinovića so danes prevzeli poverjene jim resore. Dosedanji notranji minister dr. Korošec je že pred osmo uro prišel v notranje ministrstvo ter je takoj sprejel vse načelnike in referente, ki so se ob tej priliki poslovili od svojega dosedanjega šefa. Nato je ob tridesetih na devet prišel v notranje ministrstvo novi notranji minister Milan Aćimović, ki mu je bivši notranji minister dr. Korošec predstavil višje uradništvo notranjega ministarstva. Za tem sta dr. Korošec in Aćimović ostala dalj časa v razgovoru, na kar je dr. Korošec zapustil kabinet notranjega ministarstva.

Istovrstno je izročil posle dosedanji minister brez listnice dr. Krek novemu ministru brez listnice g. Francu Snojju, ki ima vse prostore, katere je imel minister dr. Krek, to je v palači notranjega ministarstva.

Novi gradbeni minister dr. Miha Krek je prevzel resor od dosedanjega gradbenega ministra Stosovića ob pol 12.

Nova vlada dr. Stojadinovića je imela popoldne že svojo prvo sejo. VERAŠNJO rekonstrukcijo, ki jo je izvršil dr. Stojadinović, danes komentira tudi »Samouprava« ter poudarja v svojem uvodniku, da se bo započelo delo sedanje vlade nadaljevalo. S to rekonstrukcijo, ki je bila včeraj izvršena, je dosedanja volivna vlada postala delovna vlada.

Borbaši so Hodžero odstavili kot predsednika, »ker je bil stranki škodljiv«

Belgrad, 22. dec. m. V Jugoslovanski narodni stranki (Hodžera) je prišlo do večjih razprtij. Edino izvoljeni poslanec te stranke dr. Zivan Lukić je včeraj sklical več svojih prijateljev na sešatek, na katerem so sklenili odstaviti dosedanjega predsednika Hodžero. O tem sklepu so izdali tudi v imenu glavnega odbora Jugoslovanske narodne stranke obvestilo za javnost. Z ozirom na to komuniste je danes tajništvo Jugoslov. nar. stranke objavilo komuniste, v katerem zatrjuje, da je netočna vest, ki je bila objavljena, da se je glavni odbor borbašev sestel in odstavil predsednika stranke Hodžero. Glavni odbor se pa zadržuje tajništva Jugoslov. narodne stranke sploh ni sestel in ni bil sklican ter zaradi tega ni mogel nič sklopiti. Nadalje tajništvo te stranke v svojem komunikatu izjavlja, da je dr. Živojin Lukić pozval nekoliko svojih osebnih prijateljev na sešatek v gostilno na Čubar. Na tem sestanku sta bila samo dva člana izvršnega odbora, dr. Zivan Lukić in dr. Laza Stefanović od 16 članov, kolikor jih šteje izvršni odbor, kakor tudi 7 članov glavnega odbora od 80 članov tega odbora. Od sedmih članov glavnega odbora, ki so prisostvovali snočnemu sestanku, sta dva nasprotovale akciji dr. Zivana Lukića. Zaradi Lukićeve akcije se bosta sestala izvršni in glavni odbor burbašev 29. decembra.

Razpadanje »Združene opozicije«

Belgrajski listi ki so na strani vlade, razmotirajo, kaj bo z združeno opozicijo. Pravijo, da so se že sedaj začeli spori v tej pisani družbi, kakor je to vedno ob takih prilikah, ko si zavezniki med seboj obitojajo, kdo od njih je bolj kriv poraza. Kar pa se tiče odnosa med strankami združene opozicije in dr. Mačkom, bo dr. Maček zahteval od njih, da se mu popolnoma podvržejo, kakor je to čisto naravno, ker je od opozicije uspel samo on v hrvatskih kraljih. To pa bo zopet povzročilo nezadovoljnost med srbskimi opozicionalci, in ni izključeno, da jih bo mnogo zapustilo vrste združene opozicije. Že sedaj se mnogi Hrvati združene opozicije jeze na dr. Mačka, češ da je opozicija v Šumadiji samo zato tako pogorela, ker je bil nosilec liste Hrvat dr. Maček. Prva bo odpadla JNS, ki je pa itak nihče ne mara, niti dr. Maček, niti tako zvani glavni odbor združene opozicije, niti bivši demokrat g. Grola, ki za noben denar noče sodelovati s Petrom Živkovićem, Kramarjem in Jevtićem. Vprašanje je tudi, ali se bodo hoteli zemljerniki podrediti zagrebškemu diktatu, ker bi morali, ako bi ostali dr. Mačku zvesti, proglasiti abstinenco, katero bo ukazala hrvatska seljaška stranka. Toda njihovi volivci v Srbiji s tem nikakor ne bodo zadovoljni, ker srbski kmetje zahtevajo od svojih poslancev delo v parlamentu, ne pa kajave abstinence. Najbrž bodo ostali v družbi z dr. Mačkom samo bivši demokrati, to je skupini g. Grola in Davidovića, ki že davno nimata nobene programa in jima je vseeno, pod katero zastavo ploveta. Samostalni demokrati pa, namreč g. Wilder, Kosanović in Budisavljević sploh niso sicer ne štejejo in tudi dr. Mačka nič več ne zanimajo. Zaradi tega bo v bodoči narodni skupščini, kakor pravi »Samouprava«, čista atmosfera, ki je ne bodo motili za pozitivno delo nesposobni elementi.

Kako se tolažijo naši marksisti

»Delavska politika« od 22. decembra prinaša sledečo notico. »V naravi imamo ptice, ki že po nagonu slutijo, kdaj se bliža zima. Ko zaslišijo bližnji mraz, ki jim odvzame hrano, se hitro zberejo in odlede v kraje, kjer ne bo mraza in jim je zagotovljena hrana. Spomnili se te ptice zopet vračajo. Imajo pa to navado, da romajo vsako leto v iste kraje in potem zopet nazaj, kjer so se zblegle. Z ljudmi je nekoliko drugače. Peroti nimajo, aeroplani so predragi in morajo ostati vedno na istem kraju. Pozimi se bolj oblačijo, poleti manj. Sicer pa imajo izborni instinkt, da se selijo ideološko v katerokoli smer, a se po potrebi tudi vračajo. Zato opravljeno sumimo, da imajo ljudje nagon selitve

še bolj razvit kakor ptice ali druge živali, ki trpe na manjši preseljevanja.«

Treba je priznati, da je ta notica čedno sestavljena in da se bo marsikdo prijel za nos, ko jo bo bral. Sumimo pa, da med njimi ne bo onih sodrugov, ki so bili 11. decembra tako pametni, da niso volili Jelenca in ostalih propalih kandidatov rdečega fašizma, ker so v tem primeru sledili svojem čisto zdravemu in vse pohvale vrednemu instinktu, da je vsak zgubljen, kdor se druži z dr. Kramarjem in njegovimi belogardisti, kakor je urednik »Delavske politike« gospod Eržen navadno imenoval pristaje JNS. Zda se lahko prime za nos on in vsi njegovi tovariši iz vodstva slovenskega marksizma, ki jih je njihov instinkt to pot temeljito varal.

»Samouprava« o »Seljaški zaštiti«

Glavno glasilo JRZ »Samouprava«, objavlja 22. decembra članek, v katerem opozarja, da bo morala državna oblast začeti uporabljati obstoječe postave nasproti vsakemu državljanu, ki moti mir in red. To se tiče predvsem takozvane »Seljaške zaštite«, organizacije, ki jo je ustanovil dr. Maček kot nekako svojo telesno gardo, kakor jo imenuje »Samouprava«. Ta organizacija ni, kakor nadaljuje »Samouprava«, terorizirala volivce samo za časa volitev, ampak nadaljuje svoja nasilja tudi po volitvah, vzemirja mirne državljanke in moti normalno življenje v izvestnih kraljih. To delovanje, pravi »Samouprava«, gotovo ni prijetno dr. Mačku samemu, ki po svojem »Hrvatskem dnevniku« pozivlja svoje pristaje k disciplini in vsakogar svari pred samovoljnimi akcijami. »Samouprava« pozivlja dr. Mačka, naj »Seljaško zaščito« razpusti, oziroma prepreči vsako njeno nadaljnjo delavnost, ker je to počenje nevarna igra. »Samouprava« se sprašuje, da-li ima dr. Maček še toliko moči in avtoritete, da te elemente brzda, zakaj izgleda, da je dr. Maček izgubil oblast nad ljudmi, ki gredo daleč preko meja zakona. Nobena država na svetu, izjavlja »Samouprava«, ne more trpeti terorja, in če je bila vlada liberalna za časa volitev, ne bo trpela, da bi se zakon kršil še nadalje. Če bi pa pišilo od tega, da bo morala oblast zakonu brezobzirno pripomoči do veljave, potem bodo moralno in zakonsko odgovornost za protipostavna dejanja teroristov morali nositi tudi oni, ki so jim dajali potuho ali jim jo še dajejo. Naj si zapomnijo, da kdor se igra z ognjem, se mora končno sam opeči — tako zaključuje »Samouprava« svoja tozadnja izvajanja.

»Hrvatski dnevnik« o političnih spreobrnjenicah

»Hrvatski dnevnik«, glasilo dr. Mačka, prinaša majhen članek, v katerem piše o zadnjih volitvah. Z ozirom na dejstvo namreč, da je glasovalo na Hrvatskem za dr. Mačka tudi nekaj takih, o katerih je znano, da so čisto drugega mišljenja ali da so doslej celo proti njemu politično nastopali. Nekaj pa je bilo tudi takih, pravi »Hrvatski dnevnik«, ki so se po volitvah prijavili Hrvatski seljaški stranki, da se vanjo vpišejo, pa so bili zelo zažuden in iznenadeni, ko so rekli, da jih ne rabijo. »Hrvatski dnevnik« pripominja k temu, da glasovanje ni zakrament svetega krsta ali svete pokore, ki izbrše vse grehe. Če kdo ni iz prepricanja po mišljenju član stranke, ali se je celo pregrešil zoper njeno načela ali zoper svoj narod in njegove interese, ne dobi odveze, če za stranko glasuje. Tega mu stranka ne more braniti, za svojega ga pa ne bo spoznala in sprejela. Za članstvo pri stranki je treba drugih pogojev kakor eamo vpis.

Nov list

21. t. m. je začela v Šibeniku zopet izhajati »Tribuna«, ki je prenehala pred več kot enim letom. Odgovorni urednik je Hamilkar Vitlajani, ki je obenem lastnik lista. Bil je že lastnik prejšnje »Tribune«. Kakor se vidi iz pisanja, bo nova »Tribuna« zastopala smernice JRZ.

Tečaj za smučarke na Pokljuki

Belgrad, 22. dec. AA. Zaradi propagande smučarskega športa prireja ministrstvo za telesno vzgojo naroda od 11. do 31. januarja 1939 na Pokljuki pri Bledu tečaj za smučarke. Kandidatnje morajo obvladati smučarsko tehniko ter morajo imeti popolno smučarsko opremo. Prošnje je treba poslati na ministrstvo za telesno vzgojo naroda in jih kolekovati z 10 din. Prošnje naj pošljejo preko Jugoslovanske zimskosportne zveze v Ljubljani najkasneje do 5. januarja 1939. Pri prihodu na tečaj se bodo kandidatnje morale obvezati, da se bodo držale predpisov, ki jih je izdalo ministrstvo za telesno vzgojo naroda za svoje tečaje. Te smučarke bodo imele od ministrstva za telesno vzgojo naroda brezplačno stanovanje in hrano ter polovično vozno in tretjem razredu brzovlaka od kraja stalnega bivališča do postaje Lesce-Bled in nazaj. Na odhodni postaji dobe legitimacijo označeno k 13. Ministrstvo za telesno vzgojo naroda bo upoštevalo samo one prošnje, ki bodo dostavljene preko Jugoslovanske zimskosportne zveze v Ljubljani.

Belgrajske novice

Belgrad, 22. dec. m. Z odlokom generalnega ravnatelja državnih železnic je prestavljen Ivan Klapin s postaje Skofja Loka v Zabnicu.

Belgrad, 22. decembra. AA. Z namenom, da vlada povečani potniški promet za časa katoliških božičnih praznikov, in da bi se potnikom omogočilo čim udobnejše potovanje, je direktor državnih železnic sklenila ojačiti vse potniške vlake z zadostnim številom vagonov, in sicer od 22. decembra dalje.

Belgrad, 22. dec. m. Tako v Belgradu, kakor tudi v notranjosti države, je mraz zelo popustil. Toda kljub temu prihajajo v Belgrad poročila, da so v železniškem prometu še vedno velike težave ter prihajajo v Belgrad skoraj vsi vlaki z velikimi zamudami. Ekspresni vlak, ki prihaja v Belgrad jutraj ob 7.23, je imel danes 4 ure zamude.

Ljubljanski občinski svet

Tri leta uspešnega dela pri ozdravljenju občinskega gospodarstva

Ljubljana, 22. decembra.

Danes ob 5 popoldne je bila redna seja ljubljanskega občinskega sveta, ki je imela tudi slavnostni značaj, ker je občinski svet proslavil triletnico, od kar je sedanja občinska uprava pod vodstvom sedanjega župana dr. Adlešiča na vodstvu ljubljanske mestne občine. Baneko upravo je na tej seji zastopal svetnik dr. Aron Schrey. Sejo je začel župan dr. Adlešič, ki je imel daljši govor.

Iz govora g. župana dr. Adlešiča

Župan je naglašal da mine jutri tretje leto, ko se je sedanja občinski svet prvič zbral v tej dvorani in prišel, da bo pošteno delal in vestno skrbel za blaginjo ljubljanskega mesta. Ta seja je že 31. od tistega dne in obenem 22. tajna seja. Razni odbori pa so imeli nesešto sej. Bilo je treba mnogo dela, da je občinska uprava mogla pričeti z ozdravljenjem mestne občine. Ljubljanska občina je že drugo leto dobila spet zaupanje, tretje leto pa je z mladeniškim poletom pričela uredničevati načrte ter z najmanjšimi stroški napravila toliko nujno potrebne in lepega, da sedaj lahko ponujajo potrebne in lepega, da sedaj lahko ponudijo večji in lepši zamisli ni načrtov.

Župan je dalje ugotovil, kako je grozil ljubljanski mestni blaginji eksekutor in kako je upravljaj občinski blaginji v Mostah in v Zgornji Šiški. Proučunskega deficita je bilo pri 10% do 12% obresti nad 16 milijonov din. Nova občinska uprava je morala pričeti z realnim gospodarstvom in varčevanjem na vseh koncih. Ljubljanska občina je imela s Splošno maloželezniško družbo nad 240 milij. dolgov. Ljubljana je bila najbolj zadolžena mesto v državi in je prišlo na vsakega prebivalca skoraj 3227 dinarjev občinskih dolgov. Uradništvu in delavstvu je že grozilo, da ne bodo dobili več plač. Nova občinska uprava je uvedla strogo kontrolo, poskrbela za likvidnost Mestne hranilnice z najetjem posojila pri DHB in z razpisom notranjega posojila, ki je bilo hitro vpišano v dvojni meri.

Nato se je občinska uprava posvetila reševanju drugih vprašanj, kakor Delavskega doma, ki je bil razširjen, vprašanju Navja in Zal, zlasti pa Mestnega pogrebnega zavoda, ki že izkazuje prebitek, reševanju ljubljanskega tramvaja, ki ga je končno vendarle rešila Siemens, in je mogla šele nato graditi progo do Sv. Križa in dolensko progo ob mnogo bolj ugodnih pogojih kakor pri Siemensu. Mestna občina je kupila grad Bokale za zavetišče za onemogle, uredila je mestno imovino, dokupila mnogo posestev, tako da ima občina sedaj, če odbijemo vse dolgeve v znesku 220 milijonov dinarjev, še vedno 84 milijonov din čiste imovine.

Občina je kupila Mahrovo hišo za ugodno ceno in s tem ustvarila temelj za novi magistrat. Sanirana so tudi mestna podjetja, posebno skrb pa je občina posvetila socialnemu vprašanju, zlasti pa odpravi brezposelnosti in beračenja, ki ga uspešno pobija z ustanavljanjem zavodov, dalje z zavetišči za mladi, s šolskimi kuhinjami itd. Nova občinska uprava je pričela graditi nove šole (Bežigrad in meščansko šolo na Viču). Občina je skrbela za olepšavo mesta ter vpoštevala dragoceno pomoč in iniciativo našega velikega graditelja univ. prof. Jožefa Plečnika, kateremu je g. župan izrekel posebno zahvalo. G. župan je izrekel posebno zahvalo še naši vladi in banki in upravi, posebej pa še ministroma dr. Korošku in dr. Kreku, banu dr. Nallačenu in podbanu dr. Majnu za veliko pomoč, enako tudi časopisju, ki je podpiralo stremenje mestne občine. Nazadnje se je zahvalil vsemu občinskemu svetu za nesebično in požrtvovalno delo, ter meščanstvu, ki že priznava uspehe in stremjenja sedanje občinske uprave.

Mestni občinski svet je govor dr. Adlešiča sprejel s toplimi ovacijami vsem voditeljem, ki jih je g. župan imenoval, kakor tudi g. županu samemu.

Govoril je nato prof. Dermastja, ki je izrekel toplo zahvalo v imenu vsega občinskega sveta g. županu za njegovo požrtvovalnost in za vse za-

sluge, ki si jih je pridobil v korist Ljubljane in blagostanje njenih prebivalcev in ki je dvignil Ljubljano na ono stopajo, ki mu kot glavnemu mestu slovenskega naroda pripada. Ovacije županu dr. Adlešiču so se nato ponovile.

Župan dr. Adlešič je podal kratko predsedstveno poročilo, v katerem je omenjal veličastno proslavo 1. decembra, ko smo slavili 20 letnico zedinjenja. Prečital je zahvalo dvorne pisarne za vdanostne izjave dinastijske, enako sta se zahvalila tudi min. predsednik dr. Stojadinović in minister dr. Korošec, ki je ob tej priliki toplo pozdravil ves občinski svet. Prav lepo je uspeša vsesvetska akcija za reveže, ki je vrgla 106.000 din čistega dobička, s čimer je bila omogočena otvoritev zavetišča za onemogle v stari kurarni. Spominjal se je smrti Nj. Vis. kneza Arzena ter je prečital zahvalno pismo Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla za poslano sožalje. Dalje se je g. župan spominjal pokojnih bivših občinskih svetnikov gg. Karla Sajovca in Jožefa Zupančiča. Spomin umrlih je občinski svet primerno počastil. — Sledilo je poročilo finančnega odseka.

Poročila posameznih odsekov

Na predlog finančnega odseka, v katerega imenu je poročal prof. Dermastja, so bili sprejeti vsi sklepi odseka o manjših zamenjavah sveta ter o raznih naknadnih kreditih za razne takse, za desinfekcijsko gradivo, za preureditev stranišč v bežigradski šoli itd. Odobreni so bili tudi predlogi za znižanje raznih obrovov gradbenih posojil. Obnemem je občinski svet sprejel na znanje sporočilo finančne kontrole za mesto Ljubljano, ki je potrdila računске zaključke za leto 1934, in dvanajstine za leto 1935.

Poročilo gradbenega odbora

je podal dr. Stele. Na vrsti so bili samo razni predlogi za 15 parcelacij. Vse parcelacije razen ene so bile odobrene in predlogi odseka soglasno sprejeti.

Poročilo kulturnega odbora

je podal prof. Silvo Kranjec. Poročal je od razširitve pravilnika o podeljevanju literarnih nagrad mestne občine. Ta pravilnik se razširi v toliko, da pridejo v poštev za nagrado tudi uprizorjena dramska dela v naših narodnih gledališčih. Soglasno sprejeto.

Poročilo trošarinskega odbora

je podal prof. Dermastja. Na vrsti je bilo 31 ugovorov proti plačilnim nalogom in proti trošarinskim kaznim. Občinski svet je na predlog odseka soglasno ugodil skoraj vsem ugovorom proti plačilnim nalogom, ker se je odbor postavil na stališče, da občina ne more zahtevati trošarin za zaloge blaga, ki so ostale ob koncu prejšnjega leta, na kar se je večina ugovorov nanašala. Soglasno pa je občinski svet zavrnil vse pritožbe proti kaznim, ki so bile izrečene zaradi tihotapstva.

Poročilo odbora za telesno vzgojo

je podal g. Pavlin. Poročal je o pravilniku o telesni vzgoji na področju ljubljanske občine. Ta pravilnik stopi v kratkem v veljavo in se bo najprej nanašal na 800 vajencev, ki bodo razdeljeni na 20 oddelkov, ki jih bo vodilo osem telesno vzgojnih učiteljev. Vse telesno vzgojo pa bo vodil strokovnjak z višjo šolsko izobrazbo. Ta pravilnik je bil sestavljen v sporazumu s telesnovzgojnimi in športnimi organizacijami. Po kratki debati je bil pravilnik soglasno sprejet.

Poročilo o upravi mestne imovine in olepševalnega odbora

je podal polkovnik Andrejka. Na predlog odbora je bilo soglasno sklenjeno, da občina odpove Sokolskemu društvu v Spodnji Šiški najem prostora za otroški vrtec, ker ga ti prostori veljajo 20.000 dinarjev na leto, namesto tega pa bo mestna občina čez leto dni, ko bo pogodba potekla, naselila svoj otroški vrtec v učiteljski šoli, kjer so lepi

in cenejši prostori na razpolago. Pravilnik za izposojanje dekorativnih rastlin iz mestne vrtinarije pa se v toliko spremeni, da si smejo iz vrtinarije izposojati te rastline je občina, mestne občinske prireditve in ljubljanske šole in nihče drugi. Soglasno sprejeto.

Poročilo personalno-pravnega odbora

je podal g. Avgust Novak. Poročal je o raznih sprejemih v občanstvo. Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti. V upravo Kollmanove ustanove je bil na predlog odseka delegiran občinski svetnik Bahovec.

Pravilnik za poslovanje desinfekcijskega zavoda pri mestnem fizikatu pa je bil spremenjen v toliko, da so dovoljene olajšave za revne stranke.

Nova uprava Mestne hranilnice

Nazadnje je g. Novak poročal, da je potekla triletna funkcijska doba sedanje uprave Mestne hranilnice. Na njegov predlog je občinski svet soglasno izvolil novo upravo, v kateri so gg. trgovci Josip Bahovec, odvetnik dr. Josip Ažman, kanonik dr. Tomaž Klinar, knjigovodja Viktor Kozamernik, stavbenik Emil Tomazič, višji računski inšpektor Albin Zajc, trgovec Franc Urbanc, dipl. komerc. Anton Agnola, trgovec Janko Jovan, trg. poslovodja Ivan Kralj, uradnik Anton Babnik, višji tajnik drž. žel. v pokajo Franc Borštnar, mesarski mojster Jože Musar, trgovec Zvonimir Lukić, vodja zemlj. knjige Joško Medved, trg. sotrudnik Alojzij Sitar, ravnatelj inž. Josip Sodja in tesarski mojster Robert Mihor.

Župan je prečital še predlog univ. profesorja Hrovata o potrebi kanalizacije severnega dela mesta, kakor Šiške, Dravlj. itd., ter je predlog odkazal odseku.

Sledila je tajna seja, na kateri je občinski svet obravnaval manjše personalne zadeve.

Grof Ciano skozi Ljubljano

Ljubljana, 22. dec. AA. Danes so je italijanski zunanji minister grof Ciano na povratku iz Budimpešte v Rim peljal s svojim spremstvom skozi našo državo. Preko Kotoribe se je pripeljal z vlakom v Ljubljano ob 17.20, kjer ga je na železniški postaji sprejel in pozdravil ban dravske banovine dr. Marko Natlačen. Ko je vlak stal na postaji, je ban dr. M. Natlačen vstopil v salonski voz grofa Ciana in ga pozdravil. Ob 17.30 je grof Ciano nadaljeval vožnjo iz Ljubljane proti Rakeku, ob 18.30 je pa zapustil jugoslovanska tla.

Drobne novice

Stockholm, 22. decembra. AA. Stefani: Nad vso Skandinavijo divja silen snežni metej z viharjem. Nesreče po mestih in vaseh so številne. Več sto avtomobilov je po cestah zamedlo.

Bukarešta, 22. dec. AA. Reuter. Ker je bilo v Rumuniji zaprtih 1.600 baptističnih molinice, se je romunska baptistična zveza obrnila s prošnjo na kralja Karla II., na se njihovi cerkvi prizna zakonitost. V prošnji poudarjajo, da v vrstah baptistov ni komunistov, niti članov Zelezne garde.

London, 22. dec. AA. DNB. Angleški bombnik, ki je 10. decembra odletel iz Habanie v Iraku in je bil namenjen v Kairo, je padel na zemljo. Vseh pet članov posadke je našlo smrt pod razvalinami letala. Letalo so našli razbito 60 milj proč od Habanie.

Stalinove žrtve

Varšava, 22. decembra. Iz sovjetskih listov se izve, da najvišji svet sovjetske unije, ki predstavlja nekaj parlament Stalinove sovjetske države, šteje samo še 1120 članov, dočim je znašalo njihovo število 12. decembra 1937, ko so bili izvoljeni, 1148. Manjka jih torej 28. Od teh sta samo 2 umrli naravne smrti. Lukov, bivši načelnik GPU na daljnem vzhodu, pa je, kakor znano, zbežal na Japonsko. Ostalih 26 je izginilo, kakor po navadi izginjajo v sovjetski Rusiji nasprotniki Stalinovega režima. Med izginulimi so: maršala Blücher in Jegorov, generala Fedko in Dibenko,

bivši poveljnik leningrajskega vojaškega okrožja, Cubar in Kosjer, oba bivša podpredsednika sveta narodnih komisarjev, Postišev, bivši Stalinov namestnik v Ukrajini ter komisarji, oziroma člani sveta komisarjev Pahenov, Zilinski, Bronski in Smirnov. Zadnji je izginil Litvin, načelnik leningrajskega GPU, ki ga je nadomestil neki Golidze, doma iz Stalinove domovine Gruzije. Pravijo, da si Litvin sam končal življenje. Takšna usoda je doletela člane takozvanega »demokratskega« parlamenta sovjetske Rusije.

Vesele in žalostne okoli božiča

Ljubljana, 22. decembra.

Čeprav so se socialne razmere v Ljubljani izboljšale in še dolgo niso tako strašne, kakor so bile pred kakšnimi tremi, štirimi leti, vendar pa je v Ljubljani še vedno dovolj revežev, brezposelnih in pa zlasti mnogo revne mladine. Za vse to mora skrbeti vsaj delno mestna občina, ki se je revežev spomnila tudi sedaj pred božičnimi prazniki. Mestni socialni urad v Mestnem domu je bil te dni oblegan od neštevitih prosilcev. Načelnik mestnega socialnega urada g. svetnik Svetel ter uradniki gg. Tomažič, Drganc in Medved ter vse drugo uradništvo socialnega urada so imeli, oziroma še imajo polne roke dela. Hvalevredno je od uradništva, da žrtvuje svoji prosti čas, kakor ob popoldnevih, ter rešuje prošnje in pripravlja vse potrebno za obdaritev revnih.

Ogromno delo je napravil na primer mladinski oddelček pod vodstvom g. Medveda. Sestavljen je zapisnik 697 otrok, ki bodo za božič obdarovani. Se danes je prejel darila 360 otrok, drugi dobijo darila v petek. Velika dvorana Mestnega doma ni prav nič zakurjena, toda uradništvo vztraja pri naporu, delu ves dan. Vsak otrok, ki pride v to dvorano, dobi zavitek, v katerem je ali topla obleka, ali blago za topla obleko, za suknjo, blago za perilo, ali pa krepki čevlji gojzerji. Mestni socialni urad je naročil za obdaritev revnih otrok za božič kar 242 parov gojzeric, ki so zelo praktična obutev in za katere so otroci sami prosili. Samo za čevlje je mestna občina plačala trem tvečkam 33.000 din. Vsa darila, ki jih bo mestna občina poklonila za božič revnim otrokom — in to poleg rednih in izrednih podpor — so vredna najmanj 90.000 din.

Podobno delo imata z onemogli in brezposelnimi prosilci gg. Drganc in Tomažič. Neprestano nakazujejo podpore v živilih, v obleki, v gotovini in v drugih potrebščinah. Hvalevredno se je izkazala ljubljanska tvečka Hribar, ki je za reveže poklonila 144 parov nogavic. Izkazali pa so se tudi drugi trgovci, podjetniki in mesarji, ki so naklonili socialnemu uradu lepe darove v blagu in tudi v gotovini. Toda prosilcev je zelo veliko in mestni socialni urad prosi dobrosrčne ljubljanske podjetnike, naj bi se za božič še bolj spomnili ljubljanskih revežev.

Sneg prinesel brezposelnim zaslužek za božič

Sneg, ki je naletaval v eredo zvečer in v noči na četrtek, je storil tudi koristno delo. Kakšnih 70 brezposelnih delavcev je dobila zaslužek pri kidanju snega v ljubljanskih ulicah. Ti brezposelni bodo torej za božič imeli še kar čeden zaslužek, tako da bodo mogli svojim družinam kupiti vsaj nujno potreben kruh. Poleg brezposelnih je seveda na delu tudi vse redna mestna delavstva. Vpreženih je tudi večje število voz in tovornih avtomobilov, ki odvažajo sneg v Ljubljano in v Gruberjev prekop ter na samotne parcele na robu mesta.

Novega snega so veselili tudi smučarji, ki upajo, da bodo za božične praznike našli ugodne smuške razmere že v okolici Ljubljane, še lepše pa po Gorenjem, na Blokah in okolici in nemara tudi na Dolenjem.

Božična drevesca in božične izložbe

Prav prijazen pogled nudi trg božičnih drevesc na Kongresnem trgu, kjer more dobiti človek lepo in tako notranje božično razpoloženje. Dovož božičnih drevesc v Ljubljani je sleherni leto večji in tako je bila letos pripeljana nad 40.000 božičnih drevesc. Seveda niso mogla ta drevesca dobiti prostora samo na tlakovnem delu trga, temveč so jih morali prodajalci postaviti tudi pod kovanje. Cene tem drevesom so zelo nizke, ker je konkurenca pač velika. Mestna občina je letos znatno ublažila prejšnje trošaršine in tržninske trdote, ki so včasih jemale prodajalcem skoraj vse borni zaslužek. Pač pa se mora vsak prodajalec izkazati,

da je drevesca posekal z dovoljenjem. Smrečice so bile letos posekane samo tam, kjer je bilo to potrebno zaradi trebljenja gozda. Mladi gozdni nasadi pa so bili obvarovani pustošenja. Ginljivo je gledati resne družinske očete, matere in tudi otroke, kako izbirajo drevesca in jih nato s ponosom nosijo skozi mesta. Mnogo je kupcev tudi z dežele, celo kmetje iz okolice kupujejo ta drevesca, ker ali sami nimajo gozda, ali pa se jim zdijo lastnih nasadov škoda. Za nekaj dinarčkov dobite prav čedno smreko ali jelko.

Tudi okus ljubljanskih trgovcev napreduje. Slehera izložba je okrašena z božičnimi motivi, kakor s smrečicami in pa potrebščinami, ki jih človek o božiču najbolj potrebuje.

Pisan in živahen je tudi drugi božični trg, namreč med stolnico in semeniščem. Tam je kakih 20 novih stojnic, kjer ponujajo sejmarji na prodaj jaslice, božične okrase, predloge za izrezovanje jaslic in podobno. Takozvani »božični mož«, ki ga imajo Nemci namesto našega Miklavža, je popolnoma izginil. Pač pa naše ženske še vedno dajo nekaj na omejo, ki po nemškem verovanju daje prinaša na božični dan ugodne zaroke in prijetne ženine. Slovenska vraža pa ta omela ni.

Na trgu so tudi velike množine mahu, umetnega cvetja in podobnega blaga, potrebnega za lepe jaslice.

Tudi za potrebe žolodca je za Ljubljance preskrbljeno. Bosanci in Štajerci so pripeljali velike množine puranov, gosi in rac, nekatere tvečke pa lo pošlajo na ljubljanski trg izredno velike količine kopunov. Da drugega blaga ne manjka v Ljubljani, to se razume samo ob sebi, edino, kar bo marsikdo pogrešal za božične praznike, je pač denar, ki je potreben za nakup takih dobrot.

Za božič nam bodo prepevali kanarčki

Vsako leto za božične praznike priredi Društvo za varstvo in vzgojo ptic pevk v Ljubljani lepo razstavo kanarčkov-zlatih vrvicev, na kateri tekmujejo s svojimi pevci vsi naši najboljši rejci kanarčkov. Letošnja razstava — pokroviteljstvo je prevzel ljubljanski župan g. Juro Adlešič — bo, kakor nam poročajo, izredno velika, ker bo letos v Ljubljani tudi končno tekmovanje za državno prvenstvo. Tekmovanja se bodo razen ljubljanskih rejcev udeležili tudi vsi rejci, ki so na predtekma v svojih krajih zasedli najboljša mesta. Prišli bodo rejci iz Zagreba, Maribora, Celja, Trbovelj in od drugih. Mednarodni sodniški odbor za ocenjevanje kanarčkov je za letošnje božično tekmo v Ljubljani imenoval za ocenjevalca domač strokovnjaka Kelnarja in Gojznikarja ter Obermeirja iz Nemčije. Razstava bo na ženskem oddel-

Pes rešil trem lovcom življenje

Huda nesreča se je pripetila ob izlivu Vuke v Donavo pri Vukovarju. Žrtve nesreče je postal državni gozdar Savo Grujičič, oče dveh nepreskrbljenih otrok, medtem ko se morajo trije lovci zahvaliti velikemu lovskemu psu, da jim je rešil življenje.

Lovca Josip Krištofič in Roko Jakšič sta šla na lov čez Donavo v Bački. Ker so se predolgo zadržali, so zamudili brod, ki je zadnjič prepeljal potnike čez Donavo ob 4. popoldne. Zato sta šla v gostilnico Milana Rakiča, da bi tam prenočila. V gostilni sta našla gozdarja Savo Grujiča, ki se je vprav odpravil za gostilničarjem v Vukovar, odkoder sta nameravala iti drugo jutro na lov. Gostilničar Rakič je povabil tudi došla lovca na svoj čoln, ki bi jih naj prepeljal čez Donavo. Tako so vsi štirje stopili v čoln, poleg njih je bil tudi gostilničarjev hlapec Miša, ki naj bi čoln pripeljal nazaj domov, in pa Krištofičev veliki lovski pes.

Božičnica testilnega delavstva v Mariboru

Delavska godba tekstilne tovarne Erlich v Mariboru, kjer so v odboru tudi člani in zaupniki ZZZ, je v nedeljo, 18. t. m., priredila v dvorani Zadrugne gospodarske banke najlepše uspelo božičnico. Na odru je bilo lepo okrašeno božično drevesce. Na sporedu so bile deklamacije delavskih otrok in godbene točke, ki so zlasti izvajale lepe božične pesmi. Obdarovanih je bilo skupaj 470 otrok z raznovrstnim blagom za prepotrebno zimsko obleko in perilo. Bili so tudi darovi v šolskih potrebščinah in v raznih sladkarijah.

Tej prelepi delavski prireditvi so prisostvovali poleg obeh gg. šefov in njihovih gg. soprogov tudi vsi uradniki tovarne. Delavstvo je bilo prijetno izmenadeno, predvsem pa nad tolikimi darovi, ki so jih bili deležni otroci. Zato se vsem darovalcem, tako odboru prirediteljev, predvsem pa gg. šefom tovarne za njihove največje prispevke, kakor tudi uradništvu naša deca, kakor tudi mi delavci, najlepše zahvaljujemo.

Zveza združenih delavcev, podružnica Maribor.

Nova postojanka ZZZ

Zadnjo nedeljo 18. t. m. je bil v Zrečah ustanovni občni zbor krajevne organizacije ZZZ. Obisk od strani delavstva je bil najboljši. Kovinarski, kakor lesni in drugi delavci, so se izjavili, da hočejo imeti samo eno, toda močno strokovno organizacijo ZZZ. Zgledu delodajalcev, ki imajo enotne svoje strokovne organizacije, mora slediti tudi delavstvo. Izvolil se je odbor, ki daje jamstvo, da bo važnost in potrebo organiziranja delavstva v tem kraju popolnoma razumel. Potrebna navodila je v svojem govoru podal tajnik ZZZ iz Mariboru tov. Rozman Peter. Bodrilne besede je izrekel tudi domači kaplan g. Radovanovič.

ku učiteljske šole na Resljevi cesti 10, kjer bo med zelenjem prepevalo nad 120 odličnih ptičjih pevcev. Razen razstavljalcev se je prijavilo društvu že nad 400 obiskovalcev razstave. Na eveti dan od 17.15 do 17.30 bo ljubljanski radio prenašal petje najboljših pevcev.

Razstavišene bodo tudi strokovnjaško izdelane kletke in pa zdrava ptičja hrana. Na sv. Stefana dan bo vodil obiskovalce po razstavi znani ocenjevalec kanarčkov g. Joža Kelnar, ki bo imel ob 3 tudi primerno predavanje. Vsak obiskovalec bo poleg vstopnice dobil brezplačno srečko in komur bo sreča mila, bo dobil čistokrvnega kanarčarvica zastoj. Razstava bo odprta samo na sveti dan in na praznik sv. Stefana.

Vstopnina se bo podobna izključno za prehrano lačnih in prezebojčih ptic v prosti naravi.

Čoln je pripeljal vso družbo že skoraj na drugi breg, manjkalo je do brega le še kakih pet do šest metrov, ko je močan val prevrnil čoln in je bilo naenkrat vseh pet v ledenih valovih Donave. Rakičev hlapec, ki edini ni znal plavati, se je krčevito prijel za rep psa, ki ga je privlekel na breg. Krištofič je klical na pomoč in njegov pes je spet skočil v vodo in priplaval do svojega gospodarja. Ta je z eno roko prijel psa za rep, drugo roko je pa pomolil Rakiču, ki se je že začel potapljati. Tako je vrli pes rešil tudi to dvojico. Gozdar Savo Grujič se je držal prevrnjenega čolna in klical na pomoč. Njemu je hitel na pomoč v svojem čolnu neki Hajar, ko pa je priplul do prevrnjenega čolna, je gozdar že izginil v valovih. Njegovo truplo so našli naslednji dan 30 metrov nižje od kraja nesreče.

Roparski umor v Tržiču pojasnjen

Morilec je 23 letni Franc Mirnik iz Liboj pri Celju

Ljubljana, 22. dec.

Kakor smo poročali, je bil v noči na 30. novembra umorjen v Tržiču, Kurnikova ul. 3, 52 letni čevljarški prirezovalac Sikst Ribič, doma iz Koprice pri Kranju in uslužben pri tvečki Peko. Uradna komisija je ugotovila, da je bil Sikst Ribič žrtev roparskega umora. Nekatere priče so izpovedale, da je ta umor zagrešil mlajši človek, ki je prenočeval pri Ribiču in ki se je izdal v Tržiču za zastopnika dr. Krekove gospodinske šole v Ljubljani. S tem mladeničem pa se je dva dni prej seznanila zasebna uradnica Fini Pavelkova, ki je neznancu posodila dežnik. Ko so Ribiča našli umorjenega v njegovem stanovanju, so našli tudi ta dežnik. Pavelkova je dala orožnikom točen popis neznanega mladeniča, ki je vedno hodil gol glav okoli. Oblasti so dobile tudi več zasebnih ovadb o mladeniču, ki se je klatil okoli po deželi in se je izdal v Velenju, Brežicah, Sevnici, Ptuj in drugod za zastopnika Krekove gospodinske šole. Nabiral je članice za nedeljske gospodinske

tečaje, katere si je sam izmislil. Pobiral je od članice tudi članarino kar naprej. Samo v Ptuj je v nekem podjetju, kjer so uslužbene ženske, pobral od deklet visoke zneske članarine. Oblasti so postale na tega mladeniča pozorne ter so sproti obveščale o teh ovadbah Krekovo gospodinsko šolo. S pomočjo svojega tehničnega aparata je policija nezadnje dognala, da je ta mladenič 23 letni Franc Mirnik, doma iz Liboj pri Celju. Bil je že obsojen zaradi tatvin in goljufij na 20 mesecev in enkrat na 22 mesecev roboje. V zločinskem albumu je policija našla njegovo sliko in jo pokazala raznim prižim, ki so nedvomno spoznale v njem iskanega tatu in roparskega vlomilca. Danes je policija v Celju obvestila šefa ljubljanskega kriminalnega oddelka, višjega nadzornika Zajdelo, da je bil v Celju aretirani iskani Mirnik. Celjska policija je Mirnika aretirala zaradi tatvine nekega kolesa. Pri tem je prišlo vse na dan. Priznal je vse tatvine, vse goljufije in tudi roparski umor v Tržiču. Mirnik bo še nocoj prepeljan v Ljubljano, kjer bo vodila policija glavno preiskavo proti njemu.

Iz Celja smo o tem prejeli naslednje poročilo: Meseca novembra se je klatil po Celju 24 letni delavec Mirnik Franc iz Liboj pri Celju. Hodil je od hiše do hiše in zbiral neke prispevke za kuharski tečaj, ki bi moral biti 20. decembra v Celju. Ta tečaj si je namreč Mirnik prav sam izmislil. Napravil si je štampiljko in posebne listine, s katerimi je preslepil več gospodinj in kuharic, da so plačale določeno vpsnino 30 din in se priglasile za ta tečaj. Tako se mu je posrečilo, da je preslepil okoli 30 ljudi. V Celju si je sposodil kolo pri mehaniku Henriku Oblaku. Nato pa se je klatil po Mariboru, Ptuj, Murski Soboti, Ormožu, Luki. Zidanem mostu, Novem mestu, Brežicah, Ljubljani, Kamniku in po drugih krajih Slovenije,

CONTINENTAL

Trajno darilo za Božič!

IVAN LEGAT

LJUBLJANA MARIBOR

Prežernova 44 Vetrinjska 30

Tel. int. 26-36 Tel. int. 24-84

kjer je na isti način goljufal kuharice in gospodinj. Te dni se je zopet pojavil v Celju, kjer pa ga je zadel nesreča. Celjski policiji se je posrečilo, da mu je prišla na sled, ga aretirala in mu malo natančneje izprašala vest. Pri zaslišanju je Mirnik priznal, da je goljufal kar na veliko in našel tudi več zanimivih primerov, kako so mu nasledile uboge gospodinj in kuharice. Priznal je tudi, da je ogoljufal Cankarjevo družbo v Ljubljani. Jugoslovansko knjigarno v Ljubljani, Mariborsko tiskarno in kar celo število privatnikov. Po natančnejšem zaslišanju se je posrečilo, da so po raznih okoliščinah končno prišli Mirniku še globlje do živega, da je končno priznal, da je izvršil 30. novembra grozen zločin v Tržiču, kjer je na stanovanju ubil nekega delavca Ribiča z lesenim drogom. V svoje opravičilo navaja, da je Ribiča Siksta ubil zato, ker je bil nasilen. Umorjenemu Ribiču je vzel 1500 din, zlato žepno uro, zlato zapestnico, dvojce oblek, črn suknjič in še nekaj drugih malenkosti. Po tem umoru se je Mirnik dal časa klatiti še v Tržiču, kjer pa se je izdal za Pungertnika. Celjska policija je izročila Mirnika ljubljanski policiji.

Snežke 69'- din pri Ant. Krisper, Mestni trg 26

Lepa božičnica na Zavrchu

V nedeljo, 18. decembra, je bila v Zavrchu božičnica in obdarovanje revnih otrok, da takega v Zavrchu še ni bilo. Na prizadevanje šolskega upravitelja Mlakeja Franca se je nabrala lepa količina blaga in precejšnja vsota denarja, ki se je uporabila za nakup čevljev. V prvi vrsti gre hvala g. dr. Antonu Korošču, ki je v ta namen daroval 500 din, potem kraljevski banski upravi, ki je poslala precej blaga in 200 dinarjev, Ciril-Metodovi družbi v Ptuj, raznim trgovcem v Ptuj in Mariboru (Preac, Lah in Macun), gospej prof. Stupici v Mariboru, tovarni Doctor in drug. domačim trgovcem, a največ vrednosti v blagu so prinesli dijaki in dijakinje mariborske državne mešane nepopolne realne gimnazije pod vodstvom prof. Ostrovskega in prof. Mijučini Andjelj, ki sta vodila dijake in dijakinje s polnimi nahrbtniki najrazličnejših darov v Zavrch. Največja zasluga tej plemeniti akciji gre g. ravnatelju Ivanu Prijatelju in g. prof. Ostrovskevi, ki je vzpodbujala dijake in dijakinje k nabiralni akciji. Blaga je bilo golovo za en voz in vsi učenci zavrchke šole so bili deležni daril v obliki oblaci, sladkorja in drugih živil, ter šolskih potrebščin. Veliko poštvalnost sta pokazala g. prof. Ostroviček in g. prof. Mijučinoval, ki sta v lepem redu in skrbno imela vse dijake in dijakinje, ki so takoj po obedu v šoli in župnišču, začeli s svojim šaljivim programom, ter zabavali naše učence in odrasle do mraka, ko se je začela delitev. Dijakov in dijakinj, ki so bili po izjavah zelo zadovoljni je bilo 50 in za njihovo poštvalnost in trud se jim Zavrchani prav lepo zahvaljujemo. Končno gre zahvala g. šol. upravitelju in vsem njegovim tovaršem na šoli, ki so nabirali podpore za božičnico in sploh pomagali k zelo uspehi božičnici.

Proti zaprtju

Leopiltule

Oglas reg. S. br. 3236 dne 19. 11. 1936.

Enajst mesecev ljubljanskega žolodca

Ljubljana, 22. decembra.

Za božič bo ljubljanske radovedneže in sladkosnede nemara zanimalo, kako je deloval ali požiral letos ljubljanski žolodca. Seveda so na razpolago podatki samo za prvih 11 mesecev, to je od začetka januarja pa do konca novembra. Te številke pomenjajo, da se blagostanje Ljubljane nekoliko dviga.

Ruma, esence, likerjev, vinjaka in podobnih močnih pijač je Ljubljana kupila letos za 5058 hektoliterskih stopenj, kar bi povprečno pomenilo še enkrat toliko hektolitrov tekočine. Zganja in špirta je Ljubljana popila 61.571 hektoliterskih stopenj; vina 3.742.091 litrov, kar bi pomenilo približno 45 litrov na osebo, včevši otroke, ženske in starčke. Penine, to je šampanjca, je Ljubljana zaužila »samo« 1477 steklenic po 7 dl. Če je bilo kaj vtihotapljenega šampanjca, pa statistika seveda ne navaja. Piva ama Ljubljani popili letos 814.426 litrov ali približno 10 litrov na osebo. Živine za zakol je bilo uvoženo v Ljubljano: 7106 govedi,

18.383 telet in 149 konj, dalje 3541 koz, kozličkov, kostrunov ove in jagnjeti in 22.449 prašičev. Mesa je bilo uvožnega povrh tega še 59.127 kg, masti 84.676 kg, divjačine 857 kosov, domače perutnine pa 22.508 kosov.

Kolikor so mogli mitničarji ugotoviti, je bilo v Ljubljano uvoženih 14.982.000 jajc, dalje 2.666.000 kg sadija, 84.000 kg medu, 5.740.000 kg krompirja, zelja, repe in podobnega živeža, 3.782.608 kg žita vseh vrst, 8.630.021 kg moke, 73.434 kg testenin, 381.532 kg riža, 390.822 litrov jedilnega olja, 35.527 kg čokolade, 46.296 kg raznega peciva, 1.409.743 kg sladkorja, 54.429 kg kave, 9725 kg čaja, 125.603 kg kavnih izvlečkov in žitne kave.

Ljubljani je dalje uvozila lani 5.165.000 litrov mleka, 7343 kg navadnega sira in 776 kg finega sira. Dišav, kakor žafrana, popra, cimeta itd., je uvozila Ljubljana 11.143 kg. Da pa je Ljubljana mogla vso to količino prebiti in da je ni preveč bolel žolodca, je uvozila še 389.834 litrov mineralne vode.

„Kako se krilatec v oblakih smehlja in slika ljudi, ki so polni želja. Da bi tud' pri vas se Božiček obnesel in Vam kakšen fotoaparatar letos prinesel. Saj prav z vsem, na kar vas srce veže, Vam drogerija Gregorič lahko postreže.“

Morilec špajzer obsojen na dosmrtno ječo

S krampom je ubil 55 letnega Jakoba Tratnika in ga vrgel v Savinjo

Celje, 22. decembra.

Pred velikim senatom okrožnega sodišča, kateremu je predsedoval g. dr. Dolničar, je bila danes popoldne razprava proti morilecu špajzerju Ivanu iz Lave pri Celju. Dva meseca je že od tega, ko se je odigrala v Medlogu pri Celju grozna žalogra. Pod krampom je padel 55 letni Tratnik Jakob. Morilec špajzer Ivan, katerega je dovedel do tega zločina le pohlep in strast po denarju, je stal danes skrušen in poln kesanja pred sodniki in poslušal obtožnico. Tresel se je, ko so kakor jeklo padale trde besede in obtožile Ivana, da je 7. oktobra po zrelom poudarku in iz koristoljubja ubil s krampom starčka, nam odvzel suknjo in nekaj denarja, žepno uro z verižico, kloboč in nahrbtnik, živega slekel, nato pa vrgel v deročo Savinjo, ki je mrtvega starčka naplavila v gramoznici v Medlogu, kjer so ga delavci potegnili na suho. Špajzer je priznal grozno dejanje, vendar pa je že v začetku svojega zagovora zatrjeval, da je vse to storil v vinjenosti in v prepripi s Tratnikom. Bilo je namreč 7. oktobra, ko sta prišla špajzer in Tratnik v Matkovičevi točilnici v Gosposki ulici skupaj in popivala. Tu je špajzer pomagal Tratniku razprodati nekaj rezbarskih izdelkov za 60 din. Proti večeru sta jo mahnila proti Levcu in se oglasila v Majdičevi gostilni. Semkaj je prišla tudi večja družba fantov. Špajzer je prinesel s seboj kramp. Prišel ga je ponujati gostom, da bi ga kupili za smešno nizko ceno. Med Tratnikom in špajzerjem se je vnel prepri zaradi 30 din. Tratnik je bil precej vinjen. V takem stanju se je začel hvaliti, da ima pri sebi denar in tudi jurje. Govoril je celo o 16 tisočkah. V špajzerju se je vžgala strast po denarju,

in sklenil je, da ga mora na vsak način dobiti. Čez nekaj časa sta Tratnik in špajzer zapustila gostilno in ji mahnila po cesti naprej proti Zadelovi gostilni, kjer pa je bilo že zaprto. Vrnila sta se nazaj čez travnike, da bi se oglasila pri gostilni ob levškem mostu. Medpotoma sta se še vedno prepirala. Tudi ta gostilna je bila zaprta. V prepripi sta se podala ob Savinji. Špajzer je brez vsakega vzroka udaril Tratnika po glavi, da se je zvrnil na tla v mlaki krvi. Nato mu je preiskal žepa in našel samo 1 din, krvavo suknjo pa je vrgel v Savinjo. Še živega Tratnika je špajzer nato slekel, mu sezul čevlje in jih obul na svoje noge ter mu odvzel tudi nahrbtnik, da bi si tako prilastil vso njegovo obleko in obutev. Vse to pa je nato vrgel v Savinjo. Da bi zabrisal vsako sled, je vrgel v Savinjo tudi Tratnika samega in kramp, nakar je s kolesom zbežal in se skrival pred orožniki. Tako se je pojavil v Galici pri Celju, kjer je nemirno spraševal po časopisih. Tu so ga presenetili v neki gostilni celjski orožniki in ga aretirali. V začetku je vse zanihal, končno pa je priznal zločin.

Pri današnjem zaslišanju je bil izredno potrt. Vedno je zatrjeval, da ni storil tega dejanja naklepoma in iz koristoljubja, da bi se polastil denarja. Na to se je tudi naslanjal njegov branilec dr. Serbec.

Morilec špajzer je bil že večkrat predkaznovan. Njegov oče je postal izprijenega špajzerja Ivana v poboljševalnico, kjer je bil dalj časa. Veliki senat je po polurnem posvetovanju izrekel sodbo in obsodil morileca Ivana špajzerja na dosmrtno ječo. Ivan je kazen sprejel.

Drobne novice

Koledar

Petek, 23. decembra: Viktorija (Zmagoslava), devica mučenica.
Sobota, 24. decembra: Adam in Eva, prvi starši; Hermina, devica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospa Karla Schauta roj. pl. Rizzetti, vdova gozdarskega svetnika. Pogreb bo danes ob 2 popoldne.
† V Ljubljani je umrl g. Ivan Pua, gostilničar. Pogreb bo danes ob 4 popoldne.
† V Krašnji je mirno v Gospodu zasopala gđ. Antonija Drole, sestra g. župnika v Boh. Beli. Pogreb bo danes ob 10 dopoldne.
† V Kresnicah je umrl g. Anton Vrhovnik, trgovec. Pokopali ga bodo v soboto ob 3 popoldne.
Naj jim sveti večna luč! Zalujotim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Nevarno je obolel g. biseromašnik Blažij Grča, starosta slovenskih duhovnikov, star 93 let, stanujoč v Senčurju pri Kranju. Gg. duhovnikom se priporoča v molitev.

Božič v Bohinju!

Hotel Sv. Janez

Hotel Sv. Duh

Smučarski raj

Kurjene sobe, Pocenj.

— Kako se izpolnijo poštne izkaznice. Ministrstvo pošte, telegrafa in telefona je odredilo, da morajo pošiljatelji poštne nakaznice na pobotnici napisati znesek dinarjev samo z besedami, znesek pa pa le s številkami. Poštna direkcija opozarja na to odredbo pošiljatelje poštne nakaznice, ker so pošte dolžne, da nakaznice, ki niso pravilno izpolnjene, ne sprejmejo.

— Konzulat Češkoslovaške republike v Ljubljani naznanja, da so glasom porazuma med vlado republike Češkoslovaške in kraljevine Jugoslavije zopet vpeljani viza potnih listov češkoslovaških in jugoslovanskih državljanov, ki potujejo v Češkoslovaško, odnosno v Jugoslavijo. Viza potnih listov za potovanje v ČSR daje ljubljanski konzulat brezplačno. Viza za diplomatske in specialne potne liste niso potrebne.

— Nagel vremenski preobrat. Po hudem mrazu v začetku tedna in po skoraj 50 ur trajajočih snežnih metežih, ko je v Ljubljani in okolici padlo do 19 cm visoko snega, je včeraj okoli 9 nastal nagel vremenski preobrat. V torek zvečer je 3 ure med dežjem padala sodra. Dežne kaplje so se spreminjale na tleh v ledeno skorjo, nato je vso noč močno snežilo tja do jutraj, ko se je začelo jasnit in je posijalo sonce. Zapihal je toplej jug, ki je povzročil, da se je živo srebro popoldne dvignilo nekaj nad ničlo. Po Sloveniji, kjer je bila prvotno nizka temperatura med -20 in -10°C na višjih, goratih krajih.

— Izvrševanje advokature. Ustvaritev izvrševanja advokature, ki je bila izrečena proti dr. Strasserju Hermanu, advokatu v Dolnji Lendavi, je bila preklicana in je bil prevzemnik pisarne razrešen.

— Prepovedan tisk. Z odlokom notranjega ministrstva je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej list »Napredak«, ki izhaja v Sydneyu v našem jeziku.

— VREME, Jugoslavija. Po vsej državi prevladuje oblačno. V vzhodnih in jugovzhodnih krajih po malem dežuje, sneži pa na skrajnem severozahodu. Toplota se je nekoliko znižala na zahodu, zvišala pa drugod. Najnižja toplota Maribor -8, najvišja Hvar +15. Napoved za danes: Večinoma oblačno, sem pa tja tudi jasno. Po malem bo ponekod deževalo in snežilo. Na zahodu bo toplota nekoliko nižja.

BOUVIER

VINO V STEKLENICAH

GORNJA RADGONA

— Imate že kupon za knjižno žrebanje Družbe sv. Mohorja v Celju? Zahtevajte prospekt!

— Božiček pravi: Letos mora vsak nekaj dobiti za praznike. Zato kupuje pliš, vzorčaste in gladke, za jopice in plašče v različnih kvalitetah in barvah, — pa tudi vseh vrst robe za dame in gospode pri manufakturni trgovini Janko Česnik, Ljubljana, Lingarjeva.

— Veselje v družini! Zadet glavni dobitnik na Interiji, pomeni veselje: za Vaše perilo pa je glavni dobitnik dobro milo, in to je »OVEN« terpeninovo milo. Izvrsten domači izdelek.

— Vigred, žeski list, januarska številka je pravkar izšla. Izhaja mesečno na 40 straneh in etane za celo leto samo 25 din. Naroča se pri upravi Vigredi, Ljubljana, Masarykova cesta 12.

— Zorko Prelovec: Božična. Našim malčkom je poklonil skladatelj mično, srčkan in lahko pesmico na nežno besedilo pesnika Iva Peruzija. Naprodaj je v vseh knjigarnah po nizki ceni. (5 din izvod.) Starši! Kupite jo za božične praznike svoji glasbo ljubeči mladini!

— Angleška križarka »Arethusa« z admiralom Welkom je v sredo zapustila Dubrovnik. Admirale je pred svojim odhodom poslovlil pri predstavnikih civilnih in vojaških oblasti.

— Za 40.000 dinarjev kave so ukradli. V Zagrebu so neznani zločinci prekopali zid in tako

prišli v skladišče podjetja »Kava Hage. Pokradli so kave v vrednosti okrog 40.000 din.

— Velika tatvina na zagrebški pošti. Pred par dnevi so na zagrebški poštni direkciji prišli na sled veliki tatvine. Na doslej nepojasnen način je zmanjkalo iz poštne vreče, v kateri so bile večje denarne pošiljke, 182.000 din. Najprej je direkcija sama preiskovala, nato pa je obvestila policijo. Sum je padel na dva uslužbenca, ki so ju strogo nadzorovali, vendar doslej preiskava ni privedla do nobenega uspeha.

— Smrti padec z drevesa. Marko Pucelj iz Belovarja je padel z drevesa in se smrtonosno poškodoval. Prepeljali so ga v zagrebško bolnišnico, kjer je pa podlegel poškodbam.

— Kmet, ki se ne boji strupenih kač. Kmet Peter Brakus od Plitviških jezer je prišel v Varnostno in prinesel v zabojku večje število strupenih kač. Kače lovi že od mladih nog in se je v tem tako izveščal, da ima kače lahko pri sebi, jih polaga na glavo, na lice, pa tudi na usta, pa ga nobena kača ne piči. Brakus kaže svojo umetnost pred šolsko mladino. Kače hrani z živimi žabami.

— 104 leta stara žena, premožna kmetica Mara Blagaj v vasi Dedinah pri Križevcih je te dni umrla. Zanimivo je, da v vsem svojem dolgem življenju ni bila nikdar bolna. Do zadnjega je še pridno pomagala pri domačih delih. Te dni se je pa prehladila, pritisnila je pljučnica, kateri je starica podlegla.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« gresčice.

Ljubljana

1 Božična darila mestnim revežem. Predsednik Ljubljanske kreditne banke g. Alojzij Vodnik je postal 3000 din za brezposelne in 1000 din za mestne reveže sploh, gospa in g. A. I. Sanura, lastnika znane gostilne, sta pa darovala za reveže otroke 100 din, za onemgle 100 din in za brezposelne 100 din. Za božič v cukrarni je najrevnejšim poslala trdka Gregore & Comp., veletrgovinca s kolonialnim blagom v Vošnjakovici ulici 7, 30 kg testenin, 50 kg ješprenča, 50 kg kaše in 50 kg riža. Prav tako so za božičnico siromakov v stari cukrarni darovali ljubljanski mesarji precej mesnine, drugi se pa gotovo še odzovejo svoji srčni potrebi, da se pred prazniki spomnijo tudi svojih bližnjih v pomanjkanju. Mestno poglavarstvo se vsem dobrotnikom mestnih revežev najlepše zahvaljuje z željo, naj bi bil božiček zelo radodaren tudi ubogim.

Kino Matica

Tel. 21-24 Triumf filmske stvaritelj Jeanette Mac Donald in Nelson Eddy pojeta zopet skupaj nepozabne pesmi v prekrasnem jubilejnim vefilmu
Radi ogromne dolžine filma so predstave danes ob 16., 19. in 21. uri

1 Za božičnico prometnim stražnikom. Kakor v prejšnjih letih bodo tudi letos avtomobilisti in drugi uporabniki javnih cest za praznike obdarili prometne stražnike. S tem jim bodo izrazili svoje priznanje in zahvalo za njihovo odgovorno delo in skrb za občo varnost v prometu. Ta hvalevredni običaj se je razvil v velikih mestih kjer so prvotno otroci izročali prometnim redarjem del svojih božičnih daril in jim s tem izkazali svojo zahvalo, ker so jih varno vodili sredi prometa in s tem mnogim rešili življenje. Naša javnost zlasti avtomobilisti bodo tudi ob tej priliki pokazali svoje razumevanje za ta hvalevreden običaj in s primernimi darili prispevali k uspehu prireditve. V ta namen bodo na važnejših križiščih postavljene košarice za nabiranje daril: darila pa bo sprejemalo tudi tajništvo Avtomobilskega kluba Kongresni trg 1/I. do opoldne 24. t. m.

Izšla je

PROZA OTONA ŽUPANČIČA

(IV. zvezek Del Otona Župančiča)

PRI AKADEMSKI ZALOŽBI, LJUBLJANA

Selenburgova 4 (Palaca Croatia), dvorišče.

1 Blagajna Poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani bo poslovala za stranke dne 24. t. m. od 8. do 12. dne 31. t. m. pa zaradi letnega zaključka od pol 8. do pol 11.

1 Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani vabi svoje članstvo, da se udeležijo pogreba umrlega dolgoletnega gostilničarja in bivšega našega člana Pua Ivan-a. Pogreb pokojnega bo jutri v petek dne 23. decembra ob 4 popoldne iz zavetišča Sv. Jozefa, Vidovdanska cesta 9 na evangelijsko pokopališče k Sv. Krištofu v Ljubljani.

Uprava združenja.

1 Zglasitev za nabor in vojaški vpis. Po mestu so nalepljeni razglasi, ki pozivajo k zglasitvi v mesecu januarju: 1. mladeniče, rojene leta 1919. in starejše, ki pridejo spomladi k naboru; 2. mladeniče, rojene leta 1921., ki stopijo z novim letom v vojaško dolžnost in 3. bivše vojake, ki so razporejeni, a se ne čutijo več sposobne za vojaško službo. Zglasiti se je treba v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7/I., kjer morajo biti prijavljene vse moške sposobne in nesposobne osebe od 18. do 50. leta starosti, ki prebivajo v Ljubljani. O zglasitvi morajo imeti potrdilo.

Cenjene čitatelje opozarjamo na današnji oglas brivskega in frizerskega salona Ivana Dorčeca, Fragnerjeva in Dalmatinova ulica.

1 Zveza za tujski promet v Ljubljani priredi v nedeljo dne 25. t. m. in ponedeljek dne 26. decembra t. l., vsakokrat z odhodom ob 8 zjutraj z dvorišča gostilne pri Figovcu (Tyrševa c.) smučarski izlet na Kurešček. Prijave sprejemajo biljetarne Putnika v Ljubljani.

Božična številka

bo izšla v povečani nakladi.

Zato bodo imeli

oglas

v tej številki še

poseben uspeh

Naročite jih pravočasno!

1 Purani na trgu. Zaradi slabega vremena te dni na živilskem trgu ni vladalo živahnosti predpraznično vrvenje. Gospodinje so nakupovale razne potrebščine za potice. Trg je bil slabo založen. Le perutinarški oddelek je bil vedno močno zaseden. Na trg so bili prignani iz savske banovine lepo pitani purani, ki so bili od 70 do 100 din komad. Nepitani so bili po 50 din. Kokoši so bile po tržnih cenah 17 do 25 din komad, zaklane pa 20 do 24 din kg. zaklane gosi 24 do 26 din kg, komad pa 35 do 50 din, kapuni so bili 30 do 40 din komad. Včerajšnji trg je zelo oživel, ko je nastopilo jasno in lepo vreme.

1 Potujoče občinstvo obveščamo da je biljetarnica Putnik na Tyrševi cesti 11 zaradi predprodaje vozni hkart do nadaljnjega odprta nepretrgoma od 7.30 do 19.00.

Gledališče

Drama. Petek, 23.: zaprto. — Sobota, 24.: zaprto. — Nedelja, 25. ob 15: Kralj z neba. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20: Dobrudža 1916. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 26. ob 15: Pikaica in Tomček. Mladinska predstava. Premiera. Izven. Ob 20: Žene na Niskavuriju. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Opera. Petek, 23.: zaprto. — Sobota, 24.: zaprto. — Nedelja, 25. ob 15: Romy. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20: Traviata. Gostovanje ge. Zlate Gjungenac. Izven. — Ponedeljek, 26. ob 15: Madame Butterfly. Gostovanje ge. Gjungenac. Izven. Ob 20: Frasquita, opereta. Premiera. Izven.

m Krščanska ženska zveza za Maribor in okolice se tem potom najpristnejše zahvaljuje vsem gg. tovarnarjem, trgovcem, denarnim zavodom, prijateljem in članom, ki so s svojimi prispevki pripomogli, da je zveza lahko obdarovala svoje najrevnejše člane, članice in njihove otroke. V imenu obdarovanih prisrčen Bog plačaj! Obenem želi Zveza vsemu članstvu, prijateljem in dobrotnikom vesele božične praznike in blagoslovljeno novo leto.

m Vsem blagim dobrotnikom, ki so osrečili z božičnimi darovi mnogo otrok naše šole, se vodstvo zavoda šolskih sester v Mariboru prav lepo zahvaljuje.

m Društvo združenih gojiteljev malih živali bo priredilo v dneih 24., 25. in 26. decembra v prostorih Uniona razstavo kanarčkov. Dne 18. t. m. je bila ocena teh malih pevcev ter je med rejci kanarčkov dosegel najvišje število točk v kolekciji lastnega mladega vzgoja g. Kenič (324). G. Mlakar je dosegel 291 točk, g. Pulko 364, g. Emeršič 246, g. Jeršič 246, g. Mlakar 237 točk. V kolekciji importiranih in starejših pevcev je dosegel g. Nipič 312 točk, g. Hubman 309, g. Breznik 300 in g. Fejš 204 točke.

m 70 letnik pokriva stolp stolnice. Na mariborski stolnici pokrivajo streho stolpa z bakrenimi ploščami. Pokrili so stolp že skoraj do polovice. Med krovi, ki so zaposleni na tej najvišji mariborski strehi, pa je najživahnejši in najbolj uren neki 70 letnik, ki pa je kljub svojim visokim letom še čisto mladeniški.

m Leto dni ječe, ker je sleparil kmete. Pred malim senatom se je zagovarjal včeraj 34 letni po-

Premiera! Višek razlike, glasbe in petja

Pesem o zlatem zapadu

Prireditve in zabave

Prosvetno društvo Trnovo priredi 26. dec. ob 3 pop. otroško božično spevoigro »Žive Jaslice« v režiji gaspe M. Danilove, čl. nar. gl. v Ljubljani. Predprodaja vstopnic v nedeljo in ponedeljek od 10 do 12 dopoldne.

Franciškanska prosveta M. O. v Ljubljani priredi na Stefanovo, v ponedeljek 26. decembra ob 8 zvečer v franciškanski dvorani Nušičevo komedijo v dveh dejanjih »Sumljiva oseba«.

Na praznik 26. decembra bodo v franciškanski dvorani ob petih popoldne Veliki Franciškovi križarji uprizorili zgodovinsko dramo »Ljubljana 1640«. Vstopnice v Pax et bonum.

Sestanki

FO Ljubljana-mesto. Drevi ob osmih članski sestanek z izredno zanimivim predavanjem v društveni sobi. Vzemna zavarovalnica. Zaradi važnosti tega sestanka pozivam vse člane, da se ga brezpogojno udeležijo!

Cerkveni vestnik

III. kongregacija v Lictenturnu ima svojo božični seestanek dne 27. decembra (torek) ob 2 popoldne. Na sporedu je zanimiva predavanje o zelo aktualnem vprašanju današnjega časa.

S. K. LJUBLJANA

Vas vabi na

I. ELITNO PRIREDITEV

ki se vrši

pod pokroviteljstvom gospoda ministra za telesno vzgojo naroda

v vseh gornjih prostorih »Zvezdec 7. I. 1939

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta.

Poizvedovanja

Pločevinasta kapa Hudson z avtomobilskega kolosa v poletju izgubljena na cesti Kranj—Smlednik—Komenda—Domžale. Izročiti proti nagradi: Garaža Stupica, Slomškova 6.

Izgubljen je bil zavitek s šalom v bližini Bleiweiseve ceste in se prosi oddati v trgovini Lesjak, Selenburgova ulica.

Maribor

m Lepa božičnica državnih upokojencev. Društvo državnih in samoupravnih upokojencev v Mariboru je priredilo v sredo zvečer božičnico za svoje člane in tovariše v aktivni službi. Prireditve je nad vso lepo uspešna. Okrog božičnega drevesa so se zbrali člani in gostje društva, kakor velika družina. Pozdravil jih je društveni I. predsednik dvorni svetnik v pok. dr. Kronvogel, božični nagovor pa je imel na nje II. predsednik, poštni nadsvetnik v p. Vrbnjak. Obdarovanih je bilo z lepimi darili 52 najpotrebnejših članov društva.

m »Vrtnice na ljudskem odru. Na Stefanovo priredi Ljudski oder ob 17 v dvorani na Aleksandrovi 6. Vstopnice se dobe v predprodaji danes in jutri v Prosvetni knjižnici.

m Razstava mariborskih umetnikov v beli dvorani Uniona je odprta še danes in jutri. Dosedaj jo je obiskalo že okrog 2500 ljudi; prodanih je bilo dosedaj 12 del.

m Trgovstvo in občinstvo se opozarja, da smejo biti jutri, v soboto, 24. decembra, mariborske trgovine z mešanim in špecerijskim blagom in branjarije odprte do 19. vse ostale trgovine pa samo do 17. Delikatnesne trgovine so odprte kakor običajno. Čez poldne ostanejo vse trgovine odprte.

sestnik Konrad Čeh iz Sp. Porčiča zaradi velikih sleparij, s katerimi je oškodoval v ptujski okolici številne kmete za okroglo 100.000 din. Čeh je kupoval od njih v časih najhujše denarne krize hranilne knjižice ter jim je obljubljal za nje došti višje zneske, kakor so jih dajali ostali kupovalci. S temi knjižicami pa je potem deloma poplačal svoje lastne dolgeve pri raznih denarnih zavodih, deloma pa jih je prodal naprej po nižji ceni, kakor jih je kupil. Lastnikom knjižic ni dal niti pare. Obsojen je bil na leto dni, ječe.

Gledališče

Petek, 23. decembra: Zaprto.
Sobota, 24. decembra: Zaprto.

Celje

c Seja celjskega mestnega sveta bo drevi ob šestih. Na sporedu so poročila posameznih odborov.

c Savinjska podružnica TK Skale v Celju ima v Savinjskih planinah na vznožju Dleskoveca in Velikega vrha sredi krasnih emuških terenov planinsko zavetišče Lučka koča, kjer je ležišče na slami in štedilnik ter posoda. Kljub se dobi pri odboru v Celju. Člani SPD in člani drugih planinskih društev plačajo malenkostno odškodnino.

c Slinavka in parkljeva, ki je bila ugotovljena 13. decembra v celjski mestni klavnici, je preostala. Zaradi tega so ukinjeni vsi ukrepi z dne 14. decembra. Živalski in svinjski sejmi v Celju bodo zopet redno.

c Proračun mesta Celja za leto 1939-40 je razpoložen prebivalstvu celjske mestne občine pri računovodstvu mestnega poglavarstva ob navadnih uradnih urah v dobi od 27. do vključno 31. dec.

c Na II. drž. deški ljudski šoli je bilo za božič obdarovanih 219 učencev s čevlji, obleko in perilom. K tej karitativni akciji so prispevali celjska mestna občina 3000 din; tvrdki Westen d. d. 1000 din in Rakuseh 800 din. Banovinska hranilnica in Ljudska posojilnica v Celju po 100 din. Podporno društvo v Gaberju in številni celjski trgovci pa so darovali v blagu. Vsem dobrotnikom, ki so pripravili najrevnejšim te šole vsaj nekaj božičnega veselja, iskrena hvala!

c Trdka Westen d. d. v Celju je darovala za reveže celjske mestne občine 15 vagonov po 10 ton premoga. Cinkarna pa 10 vagonov po 10 ton. Prav lepo se je izkazala letos tekstilna tovarna Weinberger »Metka«, ki je darovala za reveže celjske mestne občine 800 m raznega blaga za obleko in perilo. Trdka Bergman pa je podarila 150 m blaga. V imenu revežev vsem iskrena hvala!

c V kuhinjo Vincencijeve konference prihaja zadnje dni vedno večje število brezposelnih, ki dobivajo dnevno toplo hrano. Tako je sedaj v tej kuhinji dnevno nad 150 brezposelnih, ki dobivajo redno hrano.

c Kdo je požigalec? Ni še dolgo tega, ko smo poročali o poskusu požiga pri čevljarjem mojstru Plevčaku. Policija je aretirala čevljarkega pomočnika Ivana F., ki je pri zaslišanju priznal, da je zažgal v drvarnici on sam. Pri nadaljnjem zaslišanju pa je Ivan začel vse zanikati ter zatrjuje, da ni on požigalec, da pa je priznal zato, da bi ga prej izpuštili. Sum je zvalil na nekega P. Vso zadevo raziskuje policija.

c Otroci se je opekli do smrti. V ponedeljek, dne 12. decembra se je polni a kromop 2 letni sinček šoferja Vanušek Dušanček na Slomškovem trgu v Celju. Dušanček je dobil hude opekline po prsih, trebuhu, rokah in obrazu. Otroka so pripeljali v celjsko bolnišnico, kjer pa je včeraj dopoldne umrl. Hudo prizadeti družini naše iskreno sožalje!

Kranj

Hotel Stara pošta v Kranju nudi razne morske in sladkovodne ribe. Originalni dingač in opolo. — Na Stefanovo domača veselica brez vstopnine.

Shirley Temple

kot angel miru v prekrasnem filmu

Kino Sloga telef. 27-30

Rezervirajte si vstopnice!

ČUVARJI INDIJE

po romanu Rudyarda Kiplinga

Danes premiera

ob 16., 19. in 21. uri!

Božični program za odrasle in za mladino!

Paula Wessely

Ljubljenska kinopublike iz nepozabnih filmov »Maskarada«, »Epizoda«, »Zevtev« itd. v svojem najnovejšem vefilmu — umotvoru letošnje sezone

Zrcalo življenja

Attila Hörbiger in Peter Petersen

Režija: Geza Bolvary

Predstave danes ob 16., 19 in 21

Kino Union Tel. 22-21

Gospodarski položaj v Češkoslovaški

Iz poročila upravnega odbora Češkoslovaške narodne banke z dne 20. decembra je posneti o gospodarskem položaju Češkoslovaške tole:

Gospodarska aktivnost v Češkoslovaški se vrača v normalne meje, oživljenje pa je opaziti v zunanji trgovini. Likvidnost denarnega trga še ni ponehala, čeprav se bližajo prazniki in vse gospodarstvo oživlja. Novembarski ultimo je potekel gladko in je bil financiran predvsem iz likvidnih rezerv na trgu. Tezavirana gotovina se vrača nazaj, prosti denar išče naložbe. Zakonite omejitve pri izplačilih so bile zopet omiljene.

Na praški borzi se je že sredi preteklega meseca začela zasebna trgovina. Tendence za tečaje je bila v novembru padajoča, v decembru pa je šla zopet navzgor.

Ugodno vreme je omogočilo končanje vseh poljskih del. Oziroma kaže povečini dobro. Zdravstveno stanje v živinoreji je manj zadovoljivo, ker sta svinjaka in parkljevka še vedno močno razširjeni. Zaradi tega je v zastoji vnovčevanje živine.

Gibanje vlog na svetu Obtok bankovcev

Iz decembrskega statističnega mesečnika Zveze narodov posnemamo o vlogah v bankah in hranilnicah v zadnjih mesecih značilne podatke, ki kažejo, da so vloge v večjem številu držav od avgusta na september padle, toda že v oktobru se je pokazal zopetni dvig vlog. V nekaterih državah pa sploh ni bilo večjih gibanj hranilnih vlog pri bankah in hranilnicah.

Vloge so znašale v trgovskih bankah v milij. valute dolične države na koncu mesecev:

	avg.	sept.	okt.
Nemčija (mark)	9.015	8.977	9.139
Danska (kron)	2.194	2.229	2.215
USA (dol., samo članice fed. rez. sist.)	29.598	20.688	21.151
Finska (mark)	11.184	10.838	9.525
Francija (fr., 4 veleban.)	33.184	32.292	27.868
Madžarska (pengő)	1.616	1.458	—
Poljska (zlotov)	1.375	1.231	1.901
Anglija (funt)	2.298	2.269	2.256
Švedska (kron)	4.210	4.289	4.332

Podobno sliko dajejo hranilne vloge v hranilnicah, kjer so znašale (zopet v milij. valute dolične države):

	avg.	sept.	okt.	nov.
Nemčija	17.127	16.978	17.222	17.421
Danska	2.228	2.222	2.223	—
Francija	37.789	36.700	36.002	36.560
Holandija	888	877	879	—
Poljska	780	674	728	—
Anglija	738	705	742	—
Švedska	609	608	612	609
Švica	2.923	2.881	—	—

Končno navajamo v ilustracijo še, da je v velikem številu držav obtok bankovcev v mesecu septembru znatno narasel, da pa je že v oktobru izkazal padec, ki se je še stopnjeval v novembru, kar dokazujejo naslednji podatki (v milij. valute dolične države):

	avg.	sept.	okt.	nov.
Nemčija (mark)	6.899	8.023	7.754	7.744
Belgija (frankov)	21.115	25.498	22.712	22.251
Bolgarija (levov)	2.968	3.137	3.115	2.938
Danska (kron)	897	429	435	414
Francija (frankov)	99.065	124.428	110.446	106.798
Grčija (drahem)	6.723	7.126	7.190	7.011
Holandija (gold.)	939	1.053	1.046	1.005
Madžarska (pengő)	606	553	794	806
Poljska (zlotov)	1.149	1.548	1.476	1.373
Romunija (lejev)	30.921	34.242	34.581	33.676
Švedska (kron)	971	1.033	1.028	982
Švica (frankov)	1.555	1.933	1.796	1.696
Jugoslavija (din)	6.246	7.404	7.012	6.783
Češkoslov. (kron)	8.087	8.115	7.130	6.870

Trgovinske obratovalnice na božično soboto, dne 24. t. m. ob 12.30 naredbi o odpiranju in zapiranju trgovin morajo biti trgovine na debelo zaprte ta dan ves popoldne, vse ostale trgovine pa se morajo zapreti ob 17. izjemni delikatesne, ki zapirajo svoje obratovalnice ob 19. Kupujejo običnost naprošamo, da upošteva navedbo in se preskrbi pravočasno z nakupom blaga za Božič.

Dražba kožuševine v Ljubljani ob 23. januarja 1939 v prostorih Ljubljanskega velesejma. Dražbo, in to že 27lo, prireja lovsko-prodajna organizacija »Divja koža«, ki ima direktne zveze z inozemskimi odjemalci. Namen te organizacije je, da pomore lovcem do čim ugodnejšega vnovčenja lovskega plena. Plen pa mora biti dobro pripravljen, to je, da so kože dobro in pravilno posušene na zraku, ne na peči. Kože se mora prejeti dobro očistiti in napeti. Dobro blago pošiljajte na naslov: »Divja koža«, Ljubljana — Velesejem.

Poslovni red v ministruvstvu financ. Minister za finance je podpisal odlok, s katerim se izpreminja pravilnik o poslovnem redu v ministruvstvu financ. Izpremembe določajo delokrog oddelka za izdelavo državnega proračuna, oddelka za samoupravne finance, oddelka za revizijo in proračunsko statistiko ter administrativno-personalnega oddelka.

Ustavitev izvoza živine v Egipt. Kmetijsko ministruvstvo je z ozirom na svinjako in parkljevko prepovedalo izvoz živine v Egipt skozi jugoslovansko prosto cono v Solunu. Možno pa je izvažati živino v Egipt naravnost iz naših pristanišč.

Borza

Dne 22. decembra 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 237.20—238.80. Nemški čeki so tudi ostali neizpremenjeni na 14.20—14.40.

Grški boni so beležili v Beogradu 36.96—37.66, v Zagrebu 37.15—37.85.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 2.530.944 dinarjev, v Beogradu 6.092.000 din. V efektih je bilo v Beogradu prometa 1.567.000 din.

Ljubljana — Tečaj s primom.

Amsterdam 100 hol. gold.	2398.91—2413.53
Berlin 100 mark	1768.03—1781.90
Bruselj 100 belg.	743.70—748.76
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	205.66—207.72
Newyork 100 dolarjev	4381.01—4417.32
Pariz 100 frankov	115.91—117.35
Praga 100 kron	150.69—151.79
Trst 100 lir	231.45—234.53

Curih. Beograd 10, Pariz 11.6625, London 20.655, Newyork 442.875, Bruselj 74.70, Milan 23.30, Amsterdam 240.80, Berlin 17.50, Stockholm 106.35, Oslo 103.80, Kopenhagen 92.20, Praga 15.13, Varšava 53.425, Budimpešta 8750, Atene 395, Carigrad 350, Bukarešta 325, Helsingfors 9.11, Buenos-Aires 100.625.

Industrijska zaposlenost je v številnih panogah postala že normalna in je oživljena v toliko, v kolikor se je posrečilo odpraviti ovire, ki so nastale zaradi novih meja. Nezaposlenost je znatno pod lanskim stanjem. V izvoznih podjetjih so ugotovili znatno več naročil, posebno za proizvođače, ki imajo zaradi svoje kakovosti tradicijo na svetovnih trgih. Prodaje za božič se razvijajo razmeroma udodno tako v predmetih vsakdanje porabe kakor tudi v drugih strokah.

Zunanja trgovina kaže v novembru povratek v normalne razmere. Promet se je tako v izvozu kot v uvozu v primeri z oktobrom znatno povečal. Tečaj češkoslovaške devize na inozemskih trgih je stalen in miren.

Ivos v Nemčiji. Iz čeških listov posnemamo, da je v letu 1939. računati na izvoz iz Češkoslovaške v Nemčijo v višini okoli 1.900 milij. kron. Zaradi sudetskoneške trgovine s Češkoslovaško pa se bodo začela pogajanja šele spomladi 1. 1939.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 99—100, agrarni 59—60, vojna škoda, promptna 468—470, begliske obvezne, 88.50—90.50, dalm. agrarni 88.50—89.50, 4% severni agrarni dalm. agrarni 88.50—89.50, 8% Bler. pos. 96—97, 7% Bler. pos. 89.50—91, 7% posojilo Drž. hipotekarne banke 99—100, 7% stab pos. 97.50—98.50. — Delnice: Narodna banka 7.800—7.900, Trboveljska 180—190.

Zagreb. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 98.50 blago, vojna škoda, promptna 466—468, begl. obveznice 89—90, dalm. agrarni 88.50—89, 4% sev. agrarni 88.50, 8% Bler. pos. 96.50—97 (96), 7% Bler. pos. 89—90 (89.50), 7% posojilo Drž. hip. banke 99 den., 7% stab. posojilo 96.75 denar. — Delnice: Trboveljska 182—185, Gutmann 40—46, Isis 50 blago, Osj. sladk. tov. 5—100 (100), Osješka livarna 160 den.

Belgrad. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 99—99.50, vojna šk., promptna 467—467.50 (467.50), begl. obveznice 89.50—90.25 (90), dalmatinski agrarni 88.50—89 (88.75), 4% sev. agrarni 87.50—88 (87.50), 8% Bler. posojilo 95.50—96 (96), 7% Bler. posojilo 89.75—90 (90). — Delnice: Nar. banka (7.800), Priv. agrarna banka 221—223 (222 drobni komadi).

Zitni trg

Novi Sad. Pšenica: bač 155—157, srem. slav 155—156, ban 154—157. — Moka: bač ban Og Og 242.50—252.50, 222.50—232.50, 202.50—212.50, 182.50—192.50, 152.50—162.50, 120—125, 112.50—115; srem. slav Og Og 237.50—247.50, 217.50—227.50, 197.50—207.50, 177.50—187.50, 147.50—157.50, 120—125, 112.50—115. — Tendence neizpremenjena. — Promet srednji.

Sport

Zagrebski hokejisti ne bodo prišli!

Ljubljana, 23. decembra.

Slovenska nesložitnost, ki jo so športni delavci neke skupine pokazali pred leti, ko so zaradi podpore v ljubi gonji proti Planici dali s svojimi glasovi Hrvatim samostojno drsalno zvezo s sedežem v Zagrebu, zdaj že tri leta žanje svoje plodove. Dvakrat zaporedoma so Zagrebčani že odpovedali ali pa zavlekli tekmovalne za državno prvenstvo v lednem hokeju tako dolgo, da zaradi toplote, ki je v Ljubljani ponovno sklenil z upravo zveze, ki je v Zagrebu, dogovor, po katerem edino tehnični odbor lahko rešuje tehnična vprašanja, postavlja termine itd. In tehnični odbor je ukinil, da se bo letos — kakor je to tudi drugod po svetu običaj — državno prvenstvo v hokeju odigralo konec starega leta, in sicer bi pričelo že na božič zvečer, na Stefanovo pa bi končalo. Vse je bilo pripravljeno, propozicije razpisane, klubi so se prijavili, — zdelo se je, da bomo končno vendarle že dobili službenega prvaka Jugoslavije v lednem hokeju. Prišlo pa je spet drugače!

Nonsens je, da je drsalna zveza v Zagrebu, kajti vsi klubi v državi skupaj ne v umetnem drsanju ne v lednem hokeju ne zmorejo in ne dajo niti deset odstotkov tega, kar da en sam klub — Ilirija. Zveza v Zagrebu je ustanovila papirnatne klube, ki zanje glasujejo — Ilirija pa, ki edina dela, ostane seveda sama. Kako dela ta zveza, pa vidimo lahko po dosedanjih rezultatih. Prav nič — drugega kot to, da zavira uspešni razvoj jugoslovanskega drsalnega športa! Njen največji »podvig« je večerajšnji telegram — kjer tri dni pred terminom odpovedujejo sodelovanje zagrebških klubov zaradi tega, ker hokejo na božič obdržati svoje igralce — kakor pravi še posebej dopis ZKD — a doma pri starših! Edini termin — dva praznična dneva sta skupaj — hokejo seveda na ta način spet zapraviti v pričakovanju, da se bo vreme že toliko segrelo, da izvedba tega turnirja pozneje ne bo več možna! Zdaj že tretjič isti trik!

Pred olimpiado smo; prvenstvo moramo absolutirati v starem letu, da bomo šli lahko v Švicu položiti brucovski izpit na evropskem prvenstvu (kakor lani v Pragi Norvežani). Prijateljske tekme s močnejšimi tujimi klubi bo treba odigrati, da se bomo v tej, že itak kratki sezoni česa naučili in izpopolnili! Pa taka polena, taki jalovi izgovori! Tako je smotno delo papirnatih zvezne uprave v Zagrebu! Tako pripravljata ta uprava naš drsalni šport na olimpijske boje! Coklja za coklo — to so njihove delovne metode! Zveza uprava in sedež zveze v Zagrebu — to je nemogoče! Tam ni niti drsalec, niti hokejistov, niti drsalšč, niti delavcev!

Zadnji čas je, da te neplodne in nerodne zadeve odklenjajo. Ni dvoma, da bo ministruvstvo za telesno vzgojo poslovalo v te stvari in napravilo konec šarjenja. Edina rešitev je videti v tem dvojem: ali se drsalna zveza spet inkorporira v JZSZ — ali pa se prenese v Ljubljano, kjer je umetno drsanje in hokej edino na potrebni višini, kjer je moderno drsalščice in kjer so delavci — strokovnjaki!

Smuška skalnica na Rakovniku

Agilni športni klub Korotan nam je pripravil za praznike prijetno iznenađenje. Tiho in brez vsake reklame so se požitvalni člani in vodstvo vrgli na delo in postavili dve novi smuški skalnici in sicer za 10 in 30 metrske skoke.

Kaj smo s tem pridobili, nam bo pokazala bodočnost, zlasti če bodo enežne razmere ugodne. Prvo priznanje je Korotan že dobil a tem, da je takoj, ko se bila dela končana, zapadel sneg. Obe

Novo knjige za božič

Za božič izide vsako leto nekaj novih knjig. Tudi letos je knjižni trg precej bogat. Na nekatere knjige, ki so izšle v zadnjih dneh, se bomo v prihodnjih dneh še posebej obrnili, za zdaj naj naše bralce samo opozorimo na njihov izid ter pomen.

1. Dela Otona Zupančiča, IV. zvezek.

Zupančičevih zbranih del, ki jih izdaja Akademski založba v uredništvu J. Vidmarja, imamo zdaj v rokah že štiri zvezke. Ta četrti bi moral iziti sicer že za Zupančičevo šestdesetletnico, toda tudi zdaj, ko je izšel za božič, ga sprejemamo z velikim veseljem, kajti predstavlja nam Zupančiča, ki je širši javnosti najmanj poznan. Ta zvezek vsebuje namreč Zupančičeve spise v prozi. Večinoma so to kritike o raznih pesmih in knjigah, ki jih je pisal v začetku svoje poti, še bolj pa potem, ko je bil urednik »Slovana« in »Ljubljanskega zvonca«. Tako govori Zupančič o svojo tehtno besedo o pesmih Milutineta Ketteja, Aleksandrova, pristavlja gloso k Dragotinemu »Pravljicam«, ocenjuje Ilesičev izbor slovenskega pesništva, ki je izšel pri Hrvatski Matici, označuje po svoje Drabosnjaka in ljudske pesnika Flegeriča, in ocenjuje izbor iz Erjavca. Vse to so njegove razprave o metru in ritmu, iz katerih se vidi, kako tenak posluh ima ta veliki pesnik za notranjo graditev pesmi, ko je prav s tem člankom pokazal na bistveno razliko stare pesmi, ki je statična, in moderne, ki je razgibana, dinamična. Posebno so veliko vredne njegove misli o slovenskem gledališkem jeziku, o narodnosti in historizmu, ter njegove besede o Prešernu, o Levstiku, o Cankarju in Kreku. Vsak je radoveden, kako je svoj čas sodil Zupančič o Gradniku in kaj sodi o Shakespearu, ki ga je prevajal, Dickensu, prav tako njegovemu ljubljencu, ter o raznih Cankarjevih dramah. Ta zvezek prinaša tudi njegovo značilno leposlovno prozo ter tudi zadnji esej »Adamič in slovenstvo«, ki je svoj čas sprožil toliko prahu, da mu je zagrenilo nadaljevati te eseje, ki bi odkrili Zupančičev najintimnejši odnos do naroda in jezika. Za mnoge bo ta zvezek pravo odkritje, za vse pa nujno potrebno dopolnilo k poznavanju našega največjega pesnika.

— Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede in trpe zaradi tega prav pogosto na trdi stolici, naj pijejo vsak dan čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

2. Rajko Ložar: Kipar France Gorše.

Bibliofilska založba v Ljubljani je izdala za božič lepo knjigo o kiparju Goršetu, ki jo je izbral in opremil z lepo studijo dr. Rajko Ložar. Knjiga vsebuje nad 60 reprodukcij tega mladega kiparja od leta 1928 do 1938, tako da je pojasnjen ves njegov razvoj tekom desetletja. Prav zdaj razstavlja Gorše v Jakopičevem paviljonu ter je zato še posebej umestno, da je v ta čas izšla ta publikacija, kakor so redke pri nas. Vse Goršetove reprodukcije pa prepleta Ložarjeva analiza njegovega dela, ki je resnično monografija o tem umetniku, ki išče skladnost med stvarnostjo in duhom. Vsem ljubiteljem umetnosti — zrelim ljudem — bo knjiga pokazala enega največjih predstavnikov naše kiparske umetnosti. Cena 70 din (in 60). — Naroča se pri kiparju samem (Gospodstva c. 13).

2. France Veber: Nacionalizem in krščanstvo.

Predstavnik slovenske filozofije na naši univerzi prof. dr. France Veber je za letošnji božič izdal pomembno knjigo o nacionalizmu in krščanstvu ter ji dal podnaslov: *Kulturalna pisma Slovencem*. Gotovo ni nobena letošnja knjig tako primerna za božični dar kot ta, ki je izšla tudi v velikem formatu, toda na nekoliko slabem papirju. Zanimivo pa je, da je ni izdala nobena naših založb, temveč privatnik. Knjiga obsega 240 strani ter je razdeljena na *štirinajst pism*, kar zelo olajšuje sicer poljudno pisane ali vendar razmeroma težke filozofske knjige. Pod mottom »Kristus, ne Cezar«, ki ga je vzel iz Masaryka, se je filozof Veber lotil danes najaktualnejšega svetovno nazornega problema: *nacionalizem in krščanstvo*. Na eni strani se postavlja vprašanje golega nacionalizma kot edine religije človeka ter se preganja krščanstvo kot v osnovi nenarodno verovanje. Na drugi strani pa se obe tide duhovni struji smatrat kot kolektivni sovražini (tako v komunizmu), ter stavijo zapreke enemu kot drugemu. V tem razcepu sedanje dobe si je stavil Veber nalogo, na filozofski in psihološki način obravnavati oba tava problema, ter na tej gladini — ne oziročaj se na teološka gledanja — pokazati pravo vrednoto krščanstva prav v pogledu na narodnostno vprašanje. Veber gre celo tako daleč, da dokazuje, da je šele krščanstvo odkrilo narodnostno zavest ter da krščanstvo ne samo ne nasprotuje narodnostnemu principu, temveč jo celo krepi. K tem vprašanjem dostavlja še posebno problematiko malih narodov, katerih notranja zavest se očituje pred vsem v kulturi. O knjigi bomo še strokovneje poročali.

4. Albin Breznik: V plamenih rdečega pekla.

Mohorjeva knjižnica 105.

To je svojevrsna knjiga, ki zasluži, da bi se razširila pred vsem med našim delavstvom. Pisec, bivši častnik, je dal knjigi podnaslov: »Spomini političnega kaznjence«, kajti knjiga je na živahen način pripovedano doživljeno življenje v kaznilnici za politične zločince, v tem primeru za širitelje komunizma, zaradi česar je bil pisatelj sam obsojen na šest let robije in jo je tudi prestajal. V kaznilnici je šel kot komunist, toda iz nje pa kot nasprotnik komunizma. Toda do tega prepričanja ga niso spravili pazniki ali policija, temveč komunisti sami s svojimi metodami in s svojimi spletkami ter nasiljem. Pisatelj kaže, kako se zaprti komunisti v ječah organizirajo med seboj v neko visoko šolo komunizma, kako dobivajo navodila iz Moskve, kako se med seboj sporazumevajo ter kako tudi sovražijo in uničujejo vsakogar, ki se ne podreja volji enega samega, po navadi manj vrednega človeka. Vse to opisuje pisec s prepričanim očividca ter pride do resničnega spoznanja, da v komunizmu ni rešitve za nas, da v njem ni nikake demokracije, ki so je polna usta ter da ta komunistični raj ni nič drugega kot *rdeči peklo*. Tudi knjiga je za čas, ki nam približuje misel na božji mir po vsem svetu, na red, ki bo grajen na ljubezni, ne pa na sovraštvu. Zato knjigo nujno priporočamo vsem, ki si jo morejo nabaviti.

5. Silvén Sardenko: Izbrane pesmi, I. in II. zv.

Vrstnik Zupančičev, eden izmed članov srednješolske »Zadrage«, iz katere je pognala slovenska moderna konec stoletja, je tudi Silvén Sardenko, dr. Alojzij Mrhar, ki tudi izdaja svoje *Izbrane pesmi*. Toda zanimivo je, da ne izdaja svojih starejših del, temveč svoja najnovejša, ter so tako te *Izbrane pesmi* obenem tudi povsem nove pesniške zbirke na našem knjižnem trgu. Lani je izdal svojo zbirko »Materic kot prvi zvezek Izbranih spisov«, toda le malo izvodov je prišlo v promet, kajti pesnik sam si je zamislil I. in II. zvezek *izdan v eni knjigi*; misel na mater in dom ima namreč zopet nekaj skupnega, kar tvori tudi v zvezi zbirke poseben ciklus, tipičen način, s katerim se inspirira pesnik. O prvi zbirki smo že lani pisali, zdaj naj navedemo samo oceno F. S. Milovanova iz studije o Sardenku za 60 letnico v hrvatski »Novi reviji« (1938, br. 1-2), kjer označuje Sardenko kot pesnika, o »Materic« torej o I. zvezku Izbranih pesmi pa sodi: »Tudi ta zbirka je resnično Sardenkova. V njej ga vidimo kot v zrcalu, poznamo ga kot religioznega in duhovnega pesnika; pesnika starih rešitev, toda v novi obliki in v novih motivih. Osvaja nas njegova lirski občutljivost, milina, tišina, optimizem njegovega verza, včasih malo, malo melanholičnega, ter preprosta iskrenost njegove besede... Kadar nam poje Sardenko sonet, se nam zdi, da ni lepše lirске forme od soneta. On je mojster forme! Zlasti njegov akcent. In kadar berete te sonete enega za drugim, se vam zdi, da neka nadzemska glasba prenaša vaš duh v vedre višine, kjer pesmi ne umirajo. In odlagate knjigo z željo, da bi čim prej brali nadaljevanje.« (Str. 71, 73). In to nadaljevanje je II. zvezek: *Pesem o domu*. Je to dvospev domačega godca in ukrajinskega kobzarja, ki se srečata na slovenskih tleh po vojni: godec poje o lepoti slovenske zemlje, kobzar-ujetnik pa o hrepenenju po domovini, kamor ne more in kjer ima svoje drage. Zanimiva misel se mu je razširila v ciklus pesmi, v katerih se vrstita obe hvalnici zapovrstjo, tako da enemu odpeva drugi na isti motiv. In tako se pesmi stopnjujejo od motiva »z doma« k motivu »doma« in od tod k »domova«, kakor je razdeljena zbirka v tri dele. Sardenkova pesem je topla in je v nekaterih pesmih dosegla izredno lepe hvalnice lepote slovenske zemlje, tako v »Slovenska zemlja«, »Tujec na Triglavu«, »Na meji dveh rodov itd. S to zbirko prinaša Sardenko nove motive v brezhibni tehniški obdelavi. Ob tej priliki, ko priporočamo njegovo novo pesniško zbirko, opozarjamo, da piše o njem studijo znani prevajalec iz slovensčine pesnik Oto Babler v duhovni reviji »Vzhledy« v Olomucu. Ko bo studija izšla v celoti, bomo tudi o njej še poročali.

6. Konči Ahačič: Trije tički. Slikarica.

Pri jugoslovanski knjižarni je izšla znana otroška pravljica o punčki Taci, mučiki Maci in psičku Luksiju, ki je svoj čas izhajala v našem listu pod naslovom »Trije tički«. Kdor je ni hranil, jo zdaj lahko kupi v lepi obliki ter jo podari svojim malčkom za božiča.

Razpis

medlubske propagandne skalnice na Jesenicah SK Bratstvo na Jesenicah razpisuje za praznik 26. decembra 1938 medlubske propagandne tekme v skokih za seniore in juniorje. Pričetek tekme ob 14.30. Prireditelj se bo vrnil na skalnico SK Bratstva na Jesenicah pod Možaklo, ki dovoljuje skoke do 30 m. Tekme se bo pravilnih v pravilnih JZSZ. Pravico udeležbe imajo vsi juniorji in verifikirani seniorji klubov, ki se član JZSZ. Vse tekmovalce tekmuje na lastno odgovornost. Prijave se sprejemajo pol ure pred pričetkom prireditve. Prijavnina znaša 2 din za seniore, za juniorje ni prijavnine. Prvi trije v vsaki skupini prejmejo priznanje.

Obvestila športnih zvez, klubov in društev

SK Polje. V petek 23. t. m. ob 19. uri se sestane v klubski sobi. Važno za one, ki so prestopili iz »Slalom kluba 34« k SK Polju.

»Kura mora znesti po 140 jajc na leto«

Pobuda iz Nemčije za rejce malih živali

Pod tem naslovom hoče »Berliner Tageblatt« vzbuditi med svojimi bralci zanimanje za rejce malih živali. Članek je poučen za gospodarska prizadevanja sedanje Nemčije in ga podajamo v najpomembnejših odstavkih:

V okviru naporov za živilske proizvode je nemško rejstvo malih živali dobilo pomembne naloge. Pospeševanje malih živali je važno, ker dajejo celo vrsto važnih surovin. Celoten pregled uspehov, ki jih je dosegla državna zveza rejcev malih živali, bo dajala razstava malih živali, ki bo od 6. do 8. januarja v Leipzigu. Že za letošnje leto zvišano število prijav za Leipzig kaže, kako je zanimanje močno naraslo. Še jasneje pa govori število: skupna vrednost našega malega živalstva po vestnih cenitvah znaša 1200 milijonov mark. Ta vsota pa podaja samo neposredno vrednost. Podcenjevanje pa tudi ni poslednih koristi. Tako izboljšanje sadjarstva in drugega rastlinstva po čebelah cenijo na 300—500 milijonov mark letno. Iz rejstva malih živali nam prihaja kozuhovina, naravna svila, jajca, meso in mnogo drugega, kar skupno da približno eno desetino vseh poljedelskih proizvodov na leto. Ne samo prebivalci na deželi, tudi velikomeščani se more pečati z malimi živalmi, da ima le majhen kosček zemlje. S tem more veliko prispevati k prehrani svoje družine, obenem pa si pridobiti dober postranski zaslužek.

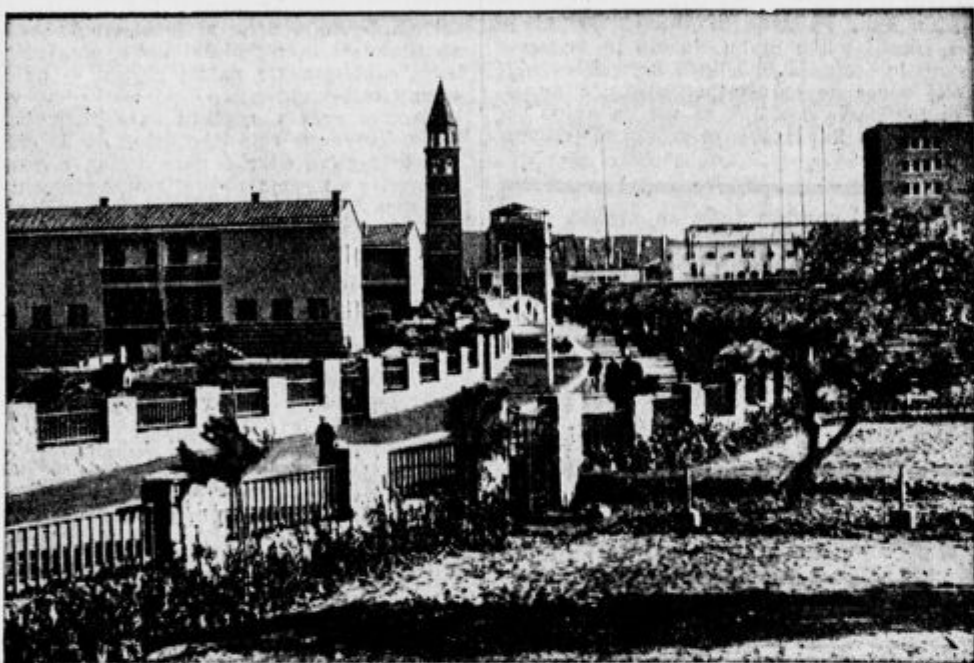
Najvažnejša naloga je, da pri posameznih živalskih vrstah zvišamo donos. Državna zveza rejcev malih živali je nastavila številne tozadevne svetovalce iz različnih strok, ki na motorjih gredo

po deželi, in so doslej bili v pomoč vsem članom zveze, katerih število sega že do enega milijona. Hočejo pa za to panogo gospodarstva zanimati še širše kroge. Danes se računa, da kura znese na leto 80 do 90 jajc. To »produkcijo« pa hočemo dvigniti na 140 kosov letno, ne da bi bilo za to treba več piče. Poskusi z najboljšimi vrstami so pokazali, da je ta meja kot povprečna mera popolnoma dosegljiva. Pa tudi na drugih poljih malega živalstva je treba zastaviti na isti način. Rejce zajcev, ki začne z dvema zajklama, more računati, da bo na leto dobil okrog 50 kg mesa in kakih 20 kož. Pri tem pa je treba upoštevati še to, da domači zajec živi največ od kuhinjskih odpadkov. Tudi koza je zadovoljna s skromno krmo, daje pa na leto povprečno po 560 litrov mleka. Ta donos bi bilo treba zvišati na 660 litrov letno. Na ogledovalnih potovanjih so nam pokazali žival, ki daje svojemu gospodarju na leto 1800 l mleka. Tudi reja aviloprejk se zelo razvija in daje znatne postranske dohodke. Okrog 50 gr kokonov da v treh mesecih že dobiček 200—300 mark. Za prehrano prebivalstva važno poglavje je tudi čebelarstvo. V stari Nemčiji je bilo kake tri milijone panjev, ki dajejo na leto do 200.000 stotov medu in 5000 stotov voska. Te množine pa še ne zadostujejo, da bi krile potrebo. Tudi na tem polju bi bilo treba doseči višji donos, da bi se nemške potrebe mogle krito iz lastnega čebelarstva. Zato je treba vzrediti nove roje in omogočiti prevoz čebel na dobro pašo.

Tako »Berliner Tageblatt« našteva dobre strani malih živali in rejcem obljublja uspehe.

Carbonia – novo rudarsko mesto na Sardiniji

Nastalo je v dobrem letu in bo imelo 12.000 prebivalcev

Pogled na novo mesto na Sardiniji: Carbonia

Na Sardiniji, ki je Italija pred kratkim ustanočila novo mesto, ki se po svojem namenu imenuje Carbonia (mesto premoga). Mesto je namenjeno rudarjem, ki se bodo tu naselili in začeli vrtati v tla okrog mesta, kjer so odkrili zadostne količine premoga. Mesto leži v jugozahodnem delu otoka, komaj 15 km od obrežja, kjer je tudi doslej ne veliko izkoriščevano pristanišče. Carbonia pa spada v tisto vrsto novih naselbin (Littoria, Sabaudia, Aprilia, Pontinia), ki rastejo iz načrtov fašističnega režima in dajejo zaposlitve in domove odviskom prebivalstva, ki so se prej razlivali v izseljinstvo.

Na Sardiniji so že Rimljani prav v okolici sedanje Carbonije kopali rudnine in si je tudi Italija veliko pomagala s temi zemeljskimi zalozami. Glede premoga pa je bila seveda Italija slejkoprej navezana na uvoz. Ta potreba sicer tudi z novimi premogovniki v Carboniji ne bo popolnoma odpravljena, vendar pa v precejšnji meri omiljena. Ko bo mesto popolnoma dograjeno in bo v njem 12.000 prebivalcev, dalje ko bodo rovi segli v zadostno globino, bo Sardinija krila okrog 10% italijanskih premogovnih potreb. Za lastro bo potem Sardinija na drugem mestu in tako bo Italija do ene četrtine potreb preskrbljena z zalozami iz lastnih tal in se bo tako po mnenju strokovnjakov približala tisti gospodarski in tehnični meji, preko katere se ne bo plačalo dvigati produkcije.

Obsežnejša premogovna ležišča so okrog sedanje Carbonije našli razmeroma zelo pozno. Še v letih abesinske vojne so ta del Sardinije skušali poljedelsko izboljšati z novimi nasadi oljke. Toda ta pridelek je bil kljub ugodnemu podnebnju zelo skromen, trta pa je rodila celo v izgubo. Vsi ti poskusi niso mogli zaposliti domačega prebivalstva, kaj šele, da bi pokrajina mogla sprejemati priseljence iz ostalih krajev Italije. Ko

pa so tako Kopali tla za nove nasade oljke, so nepričakovano našli na premog. Državna premogovna družba (Azienda Carboni Italiana), ki od l. 1935 vodi državne posle s premogom, ceni ozemlje, pod katerim so najdišča premoga, na 12.000 ha. Takoj se je odločila tu resno zastaviti. Jeseni preteklega leta so bili končani načrti za mesto in naprave, kar bi bilo potrebno za novo prebivalstvo v zvezi z rudnikom. Tako je v dobrem letu na prejšnjem skalnatem in slabo zaraščenem svetu zrastle iz tal mesto, ki je namenjeno za 12 tisoč prebivalcev. Kljub tej najmodernejši naglici pa mesto ni tehnično mrtvo. Na letošnji razstavi »Mostra Autarchica Italiana Minerale« v Rimu je bil razstavljen tudi model mesta z vsemi industrijskimi napravami. Mesto je vzor smotrene ureditve posameznih delov in poslopj po njihovi važnosti za prebivalstvo. Tradicionalni Markov trg, ki ga imajo skoraj vsa italijanska mesta ali že iz svoje zgodovine, ali pa so si ga pridobile v novejšem času, je v Carboniji tako velik, da daje prostora 30.000 ljudem. Obdajajo ga visok stolp, mestna hiša, cerkev, dom »Dopolavoro« in pošta. Ob treh glavnih cestah, ki vodijo v rudnik in k pristanišču, so po vrstovih razpostavljeni štiridružinski vile z eno in štirisobnimi stanovanji. Poleg tega je v mestu postavljenih tudi že veliko domov za prenočevanje neporočenih rudarjev, za stanovanja uradnikov in za pisarniško osebje rudnika. Peči so zidane na tak način, da se morejo brez tehničnih težav kuriti s premogom iz carbonijskih rudnikov. Mesto ima tudi železnico, ki polagoma pada proti Terenskemu morju. Kot naravna posledica novega rudniškega mesta je, da bo povečano pristanišče Plumbaria, ki je že Rimljanom služilo za izvažanje svinca, ki so ga pridobivali v okolici sedanje Carbonije. Od tu bodo premog prevažali na celino. Tako si je Italija na lastnih tleh odprla nov vir premoga.

»ARIJSKA TRGOVINA«

V zvezi s najnovejšimi odredbami proti Judom so tudi trgovci v Italiji začeli svoje trgovine opremljati z napisi »negozio ariano« (arijska trgovina), da bi kupce opozorili, da tu ne prodaja Jud.

Pa je le prišla prava zima — mnogim v veselje, mnogim v skrb

V sudetskih krajih ni konkordata

O vprašanju konkordata med Nemčijo in Sveto Stolicjo z ozirom na nove pokrajine, Avstrijo in dele CSR, ki sta obe imele na svoj način urejeno razmerje do Vatikana, pravi berlinski »Angriff«: »Kakor je avstrijski konkordat s pripojitvijo njegovega ozemlja na Rajh sam po sebi odpadel in ugasnil, tako tudi sudetske pokrajine po pripojitvi niso več vezane na konkordat. S prevzemom Sudetov z dne 1. oktobra 1938 ne velja ne češko-slovaški »modus vivendi«, sklenjen l. 1928, ne kak nemški konkordat, ker tako deželni konkordati (bavarski l. 1924 in pruski l. 1929) kakor državni konkordat (l. 1933) so teritorialno omejeni. Država v sudetskem področju nima do katoliške cerkve nobenih pravnih obveznosti... Ostalo, bo cerkva bližnja bodočnosti.«

Stalin se zanima za knjižnico Ivana Groznega

Na izrecno željo Stalina je posebna arheološka komisija začela po spodnjih prostorih Kremlja iskati za knjižnico carja Ivana Groznega. V kremelskih arhivih so namreč našli star seznam, ki ga je sestavljal dvorjanik Ivana Groznega. Po tem seznamu bi v teh zbirkah morali biti dragoceni rokopisi, ki so shranjeni v železnih zabojih v kremelskih kletih. Isčejo največ po podatkih teh zapisov, in Stalin bi silno rad prišel do seznamu omenjenih rokopisov. — Morda bi se od Ivana Groznega rad učil, kako je treba vladati...

Uporaba pregovorov

Dama stoji pred ogledalom v garderobi in že zelo dolgo drsa z rdečilom po ustnicah. Druga dama bi jo rada odrinila in začela z istim poslom. Prva se ne da odgnati in zavrne drugo: »Kdor prej pride, prej melje.«

»Jožek, ali pa si res to zgodovinsko nalogo popolnoma sam napisal?«

»Da, gospod učitelj, samo pri umoru Wallensteinu mi je oče pomagal.«

Moška nečimurnost in politika

V dneh, ko se je bivši angleški zunanji minister Mr. Anthony Eden mudil v Ameriki, je ena izmed prvih in najmodernejših moških modnih tvrdk v Washingtonu v časopisju objavila oglas, v katerem možem iz »bele hiše« (predsedstvo vlade) nazonanja, da samo ta tvrdka more svoje odjemalce tako po modernem okusu oblačiti, da bodo taki, kakor »naš slavni gost iz Anglije«. Ta toliko opevana politična moška eleganca pa ima svojo zanimivo zgodovino v našem in v prejšnjih časih.

Elegantni zunanji minister, kakor je Mr. Eden, za angleške pojme ni nič nenavadnega. Tudi med njegovimi predniki so bili ljudje njegovega kova. Tako n. pr. stari Joe Chamberlain, stric sedanjega ministrskega predsednika, ki je v gumbnici nosil vedno lepo orhidejo, poleg tega vedno trd, visok ovratnik in je ta navada bila povod tudi marsikateri duhoviti politični šali. Stari Joe, kaleremu se ima Anglija zahvaliti, da ji je pripojil burške republike v Afriki, se nikoli ni ločil od monoklja, ki je stalno trdno čepel v njegovem očesu. Ogrski pesnik Franz Molnar je nekoč dejal: »Možje z monokljem so konec koncev vedno imeli uspeh, ker tehnika, nositi monokelj, vzgaja k flegmatičnosti in samozavesti.«

Mr. Edenu je treba priznati, da svoje izbrano oblačenje in ponašanje smatra sam sicer za svojo zasebno zadevo, pa je kljub temu tudi v angleški

moški modi merodajen. O nemškem zunanjem ministru v Ribbentropu pripovedujejo, da je na politični poti prišel v London tudi tako izbrano oblačen, da se je z vsjo zavestjo sigurnosti lahko pomerjal med najbolj izbrano družbo in je bil enakovreden sogovornik angleškemu političnemu »kolegu« (takrat je bil Eden še zunanji minister).

Želja po eleganci pa beleži tudi poučne zgodbe, ki kažejo, kaj spada k trajni »imenitnosti«, kaj pa je le dnevna iznajdba, ki nikdar ne postane obvezna. Angleški kralj Edvard VII., ki se je večkrat rad s svetom nekoliko poigral, pa je bil v svojem času tudi ogledalo moške mode, je k otvoritvi londonske razstave prišel v lepo zlikanih hlačah, ki pa so imele robove ob strani. Razburjenje med krojači in modnimi delavnicami je bilo seveda velikansko. K sreči pa je bila to edina prilika v zgodovini evropske moške mode, pri kateri so se pokazale hlače z gubami ob strani. Kralj Edvard sam, nagajiv, kakor je bil, je pozneje nekoč priznal, da se mu je posrečilo ustanoviti marsikatero evropsko zvezo velesil, hlače z gubami ob strani pa se mu le ni posrečilo vpejlati. Ribbentrop je v Londonu vzel v misel to dogodivščino in menda s tem hotel reči, da s svojim obiskom ne namerava ničesar postaviti na glavo, pač pa po svoji strani nekaj doprinese k svetovni politiki.

Takih zgodbe o moški nečimurnosti še več kroži po političnih analih. Večinoma pa pridejo na dan šele potem, ko prizadetih že ni več med živimi. Kažejo pa, da ni prav natančno objektivno, če samo ženskam očitamo nečimurnost...

Radij – najdražji zaklad na svetu

50.000 kg zemlje je 1 gr radija

Radij, ki sta ga šele pred 40 leti odkrila francoska zakonca Curie (žena je Poljakinja), je še danes čudežna snov za učenjake in preproste ljudi. Gotovo je to najbolj ležana tvarina v zemlji. Dolgoletnih poizkusov je bilo treba, da je človek spoznal zdravilno moč te rude, ki dela skoraj čudeže v zdravilstvu. Še več truda pa je bilo treba, da se mu je posrečilo ukrotiti notranje, skrivnostne razdiralne sile in jih prisiliti, da služijo človeku. Radij je zelo redka rudnina,

le malokje se nahaja v zemlji v tolikšni gostoti, da bi se izplačali veliki stroški izkopavanja. V najnovejšem času so v belgijskem Kongu odkrili nova najdišča, ki bodo dvignila celoten donos. Po dosedanjih cenitvah ima ves svet na razpolago le — 850 gr radija, torej niti 1 kg ne! Da se pridobi 1 gr radija, je treba izkopati in preiskati 50.000 kg zemlje! Zato pa tudi 1 gr radija stane okrog 1.000.000 din. Naše bolnišnice ga najbrž še ne bodo zlepa imele.

Novi finski zunanji minister Elias Erkkö.

oglas

Slovencu-
-gotov uspeh!

Razno
KO-KO-DAK
Jajce tudi po zimi,
kadar so najdražje Vam
znesejo Vaše kokoši!
Pojasnila brezplačno
Milan Vrabčič, Ptuj 33

Prodamo
Orehova jedra in fižol
nudi Sever & Komp. —
Ljubljana, Gosposvetska
cesta 6. (1)

Smuči in sanke
najboljše, dobite pri izde-
lovalcu Fajfar, Ljubljana,
Trnovska ulica 25, telef.
24-10. (1)

2 osebne sanke
za konjsko vprego in en
ročni voz (elzo) prodam.
Ogleda se v Slomškovi
ulici 6. (1)

Prvovrstni
trboveljski
premog
brez prahu
koks, suha drva
nudi
I. Pogačnik
Bobarčeva 5. Telefon 20-59

Smuči
velika zaloga, iz Is. gor-
skega jesena, norveški
model (kelovane), kupite
ugodno pri Temel, Dra-
vograd, dravska banovci-
na. Trgovcem nizke en-
gros cene. (1)

Pitano perutnino
štajersko, čisteno, puri-
ce, purane, kapune, pou-
larde, gos, race, piščan-
ce, kokoši nudi najceneje
Hedžet, pitallšče, Ljub-
ljana 7. Prednaročila na
trgu, kličite tel. 47-69. 1

Šivalni stroji
s tovarniško garancijo na
ugodne mesečne obroke.
Rabljeni stroje vzamemo
v račun isti tudi po zelo
ugodnih cenah na prodaj!

Nova trgovina
Tyrševa cesta 36
(nasproti Gospodarske
zveze).

DARILO KI VAM bo priraslo k srcu!

Lepšega darila si ne morete misliti!

Ako bi radi, da se bodo vsi tisti,
ki so Vam pri srcu, zares radovali
Vašega božičnega darila, potem si v
seznamu daril zabeležite polnilno
pero "Millionar" primerno za staro
in mlado. To darilo jim bo za vse
življenje priraslo k srcu kot drago-
cen spomin na Vas!

Očarajoča lepota v njegovem
stilu in barvi, iskreča — svetla
podoba —. Pero je v vsej svoji
dolžini prozorno, zmerom kaže
gladino črnila, da Vas ne more
iznenaditi, kadar poide. Čudovito

pero iz solidnega zlata čegar konica
je prevlečena z dragocenim osmi-
jevim iridijem, ki jamči 25 let
dovršeno pisanje, lep polnilni
svinčnik dopolnjuje celotno gar-
nituro.

Posetite kako boljšo trgovino
polnilnih peres in si še danes
poiščite katero izmed zbranih
daril, ki bo za vsakogar iz Vašega
seznama. Pazite da bo na njem
ime "Parker" pa puščičasta
zaponka.

Srečen Božič!

Parker

Vacumatic

MEHANIČNO GARANTIRANO DOVRŠEN

NOTTER I DRUG, GUNDULICEVA ul. 5, ZAGREB

Dobavlja RADIOVAL d. z. Ljubljana, Dalmatinova št. 13

Din:
750.-
600.-
500.-
450.-

PRIMERNI SVINČNIKI
Din. 358, 359

Celotna
zaloga črnila
VIDNA

Prispela nova pošiljka radio aparatov

SABA
HAPSCH
MEDIATOR
BLAUPUNKT

Izbirajte med najboljšimi!

„Tehnik“ Jos. BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva 20.

Drugi programi:

Petek, 23. decembra: Belgrad: 20 Narodne pesmi.
20.30 Simfonični koncert, 21.30 Tamburice, 22.30 Klavir
— Zagreb: 20 Igra, 20.30 Božične pravljice, 22.30 Plesna
glasba — Praga: 20.30 Koncert, 22.30 Plošče — Sofija:
19.15 Opera — Varšava: 19.15 Plesni koncert, 21.15 Sim-
fonični koncert — Budimpešta: 19.30 Opera, 22.45 Plošče,
23.10 Vojaška godba — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba,
21 Simfonični koncert — Rim-Bari: 21 Plesni koncert,
22.10 Koralni koncert — Dunaj: 20.10 Plesni program,
21 Pod božičnim drevescem, 22.30 Orkestralni koncert
— Berlin-Frankfurt: 20.15 Pravljicna igra — Janko in
Metka — Köln: 20.10 Simfonični koncert —
Lipsko: 20.10 Družnanska filharmonija — Köln: 20.10
Bachov božični oratorij, 21.35 Orgle, 22.30 Božič v če-
škem lesu — Stuttgart: 20.10 Vojaški božič, 21.10 Stara
narodna glasba — Bernomünster: 19.50 Švicarske narod-
ne pesmi in plesi, 21.50 Haydnove skladbe — Strass-
bourg: 21.30 Cajkovskega skladbe.

Novo trgovino

smo otvorili na Tyrševi c. 18 nasproti Figovca

Istočasno smo preselili prodajalno
iz „Peglezn“, Poljanska cesta 1 v že
obstoječo trgovino na Sv. Petra cesti 24

Priporočamo se cenjenim nakupovalcem

M. PIRNAT

modna trgovina in šivalnica peria
Tyrševa 18 - - Sv. Petra 24

SOBE ODDAJO:

Prazno sobo

s souporabo kopalnice —
oddam v Trnovem, Sta-
retova ul., nova stavba.

Stanovanja

Dvosobno stanovanje

s kopalnico in vrtom se
oddam, Staretova ul., nova
stavba, Trnovo (6)

Dve stanovanji

podstrešni, enosobni, od-
dam, Zeljarska ulica 11.

Glasba

Plošče in gramofone

bivše tvrdke A. Rasber-
ger v največji izbiri po
razprodajnih cenah do-
bite v Dalmatinovi ulici
št. 10 — nasproti hotela
Strukelj. (1)

Priložnostne prodaje

ne iščite, ker dobite to-
varniško. — Nove plošče
v poljubni izbiri že po
Din 30.—.

elektroton
PASAJA NEBOČNIK

Iščite seznam.

**KUPUJTE PRI NASIH
INSERENTIH!**

Dolores Vieser:

Podkrnoški gospod

Roman. — Poslovenil Janez Pucelj.

Nartej stoji na pragu in se ne gane. Pač bi
rad stopil nazaj v izbo in zakrknil svoje srce, pa
ne more; rad bi planil k materi in jo tolažil,
pa si ne upa. Tako stoji in topo pije vase gor-
jup potok njenih solz in bolesti.

»Če ga ubijejo Turki — usmiljena mati božja
— že ga ubijejo, moje dele — moja arčno kri!
Nobeno uro bi ne mogla biti več vesela, miniti
bi morala od hudega! — In vem — o vem za
gotovo, b o d o ga ubili! — Prsi mu bodo prebodli
— srce — njegovo ljubo, ljubo srce —
Hropot zadušil glas materi Zavorji. In zdaj
ee vzpne žena visoko, seže z roko k srcu — groza
ji zažema in stresa šibko telo.

»Ne — dopustile zahrope, »Marija — — usmi-
ljenje — — kri mu teče — — življenje — —
ne, ne mrtev — — Nartej — — Nar — —«

In zdajci ji hlasejno roke v prazen zrak; za-
dušen klik je videti, kakor da ji je iztrgal dušo
iz prsi; odrevenela pade na stran.

Nartej plane k njej:

»Mati, mati!»

Mati pa leži in obliže ji je spačeno in volhko
od potu in solz. Vije se mu v naročju in ječi,
ko ji skrbljivo in rodno dvigne in nese v njen
bram. Čisto lahka je Z nogo odpahe Nartej duri;
gromotno jih zaloputne veler za njim.

Na razrito posteljo položi Nartej mater. Ona
ječi in podhrteva. Nenehoma ji rosi biserni znoj
s čela. Nartej si ne ve pomagati. Slednji rahli
bolečni vzdih se mu zažge bolešno v srca. Mrz-
lična groza mu hoče zadržati misli: Če umrje
— če umrje — tedaj bo kriv on.
»Mati — — vas boli?« vprašuje, kakor io ie

spraševal svoje čase, ko je bil še majhen dečko,
kadar jo je videl jokati.

Mati ne odgovori. Sapa se ji hlasejno zaganja
skozi suha, odprta usta, prsti na rokah in nogah
se ji krčijo. Čudna poteza se ji riše okrog ust
in nosu. — Je to smrt?

Prestrašen plane Nartej od posteljne stranice
in glasno zakliče venkaj:

»Nanej! Nanej!»

Zenica ni spala. Še toliko ne, da bi skočil
zajec, ti že togo prišepa doli po stopnicah s po-
strešnice.

»Kaj je?»

»Mati!« krične Nartej hripavo in potegne Nano

v izbo.

»O Marija,« vztrepeče zdaj starka, »že zopet!«

Nato oddrobenti hlasejno in varno k omarici

v steni ter vzame iz nje platna in dve steklenki.

»Ole iz silke in špajka,« reče tiho, medtem

ko poživilja bolnico.

Nartej stoji poleg in ne ve, da drgeta.

Nemo in tiho ravna Nanej ob postelji, kakor

da opravlja delo, ki ga je vajena že od zdavnaj.

Ko pa hoče više zložiti podglavnike, nenadoma

preneha, pogleda najprej bolnici, potem pa še Nar-
teju v spačeni obraz:

»Kaj, če bi prižgal svečo,« šepne resno, »člo-
vek ne more nikoli vedeti. — Notri v skrinji —«

»Naki!« krične Nartej tako divje, da se starka

prestrašena pokriza.

»Ljubi Bog bo že uvidel in preložil,« zaše-
peče ženica trudno.

Tiho sede Nanej k postelji in prigrvarja ma-
teri Zavorji kakor malemu otroku z blagim, po-
jočim glasom, kakršnega imajo stare ženske, vmes
pa prebira rožni venec.

Kar odpre Zavorja oči. Pogled ji nemirno išče
po sobi, dokler ne zagleda Nartēja, ki sloni ob
oknu. Tedaj se mati nasmehne v svojih bolečinah.
Nartej pa ee udari s pestmi v obraz.

»Bo že spet odleglo,« tolaži zdaj Nanej, »srčni
krči so pač dro grda pokora!«

»Jih dosti barti?« izdavi iz sebe Nartej.
Starka samo ekonomizne z rameni in žebra
naprej.

Zavorja se umiri. Pač kake pol ure še ječi
tja, predse, nato pa obleži mlahavo in blede kakor
mrlič. Nanej položi evangelijske bukve pred po-
nočno lučko in sede v naslonjač, prevlečen z us-
njem od divje kože, ki je bil svoj čas v fantovi
kamrici.

»Bom že žula,« zašepče Nartej. Čez četrti
ure je zaspa.

Nartej sloni ob zidu in strmi v mater. Mati

leži čisto tiho v senci svete knjige.

Okne se samo narahlo še stresajo. Soj po-
nočne lučke se lovi po stenah. Tam nad ponočno
muziko se ziblje siromašen jert, ki ga je mali Nar-
tej svoj čas podrl — kako dolgo je že tega — kot
prvi lovski plen. Zarjavel klopej leži pod njo. In
tam — odprta skrinja. Nartej noče tjakaj pogle-
dati. Kaj je tam, ve; čez rob visi nekaj ponošenih
cap njegove še deške obleke; razmajan samostrel
in oguljen kloboček, ki štrli od njega daleč proč
omuznjeno, nalomljeno pero, ležita na stolu poleg.

Veliko začudenje prevzame Nartēja: da le hoče
mati hraniti to staro ropotijo! Ga le ima silno
rada! Dosti prerada! Bi bilo bolje zanjo in zanj,
da ga nima tako rada. — In vendar: tedaj bi pač
ne bila njegova mati, njegova ljuba, mala, uboga
mati — ki nima razen njega nikogar več!

In zdaj leži tu v tesni postelji: leži tu, kjer
mu je nekoč v bolečinah dala življenje. Če bi bila
zdaj umrla na tej postelji — on bi bil kriv! — O,
sveti Bog!

Je pa tudi res kar predivji, neobdelan konjik,
tako naglo zareži za vsako reč, je zvečer mater
do smrti prestrašil.

»Mati, odpustite mi! Ne umrite mi!«

Plaho se primakne k postelji in se zgrbi na

rob. Opazuje upadle, zgarane roke; rjavobledi

obraz, ki so vanj solze in bridkosti vrezale nežno

pisanje; zaprte, trudne, trudne oči pod nežnimi

vekami. Vidi, kako ji leži siva hodnična srajca
težko, dolet pretežno na ozkih prsih, ki dihaajo,
da niti ne opazi ne.

In ko se nagne čeznjo, pride mahoma čezenj
kakor slutnja o vsej tisti veliki ljubezni, ki se je
nenehoma prelivala iz življenja te žene v njegovo:
on je obogatel pri tem in se okrepil, ona je oma-
gala.

In če gre od nje zdaj, bo ugasnila. —
Ure se plazijo počasi. Nartej čemši še vedno
na stranici pri postelji. Misli se mu tihe in
resne. Pustolovčine, silne in bajne, ki so mu še
davi strašile v mladji, razbeljeni glavi, so potoni-
le. Trenutoma je vse tako čisto preprosto: tu
mu leži mati in on ji je sin. Pri njej
mora ostati, do ne umrje brez njega — samo to
mora samo to je njegova nujna dolžnost.

Tisto s Turki — ni pri vsem tistem iskal
morda bolj zabave in vedečnosti, kakor pa ju-
naštva? Junaštvo je, da ostane pri
materi — to vidi zdaj čisto jasno.

Skozi izrezljana srca v veterinah se sivi v
izbo jutro, mrzlo in žalostno. Zavorja težko
okrene glavo.

»Mati?« vpraša Nartej.

Zavorja odpre oči:

»Si še tukaj?« — Sanjalo se mi je — da si

— odjahal —

Nartej sklene k njej obraz:

»Ne grem, ne bojte se, mati.«

Mati počasi dvigne trudno roko in pogladi

svojemu fantu lase nazaj.

»Da se more človeku kaj tako hudega sa-
njati,« šepne se medlo — nato pa zapre oči.

Nartej se zravna in čaka dne.

Danes krije zemlja beli sneg in nebo je

sinje in mrzlo kakor sinji svod v cerkvi na

Krnski gori. Okrog poldanske ure pa se taja na

soncu težki sneg z dreves in po potih začne teči

snežnica.

Konči Ahačič:

19

Jaka Spaka in čudodelna dlaka

Nato so skovali zlato krsto, vso z biseri in dragim kamenjem okrašeno in položili so vanjo mrtvo lepoticu in jo vso posuli z najlepšimi rožami. Dan na dan, noč na noč je klečala ob rakvi kraljica in objemala mrtvega otroka.

Ze je nastopila tretja noč, a kraljica se še vedno ni ločila od Marjetice. Tiho so plapolale sveče. Tedaj pa na zvoniku daleč nekje udari polnoč. In glej! Neslišno se zgane evetje v krsti. Kraljičina se dvigne, odpre zelene oči in ustne, še vedno kot mak rdeče, pogladi sklonjeno materino glavo in dahne: »Ne obupaj, mati!«

... Naročevalce malih oglasov, ki pošljejo oglasno pristojbino v pisemskih znamkah ali kolkih, opozarjamo na ceno, ki je vsako nedeljo razvidna na glavi vrhu malih oglasov. Najmanjša pristojbina za oglase do 10 besed je 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din; pri ženitnih oglaših velja vsaka beseda 2 din. K številu besed je treba vedno še prišteti 3 din za davek in debelo tiskane naslovne besede šteti dvojno.

Smučči

in vse zimskošportne potrebščine dobite najugodnejše pri

Banjai

Ljubljana, Miklošičeva 20

POCENI BLAGO

lepo božično darilo že od 5 din naprej, pa tudi boljše kvalitete dobite pri

TRPINU, MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 15.

GOSTILNA »RAZEM« NA ŽABJAKU 3

telefon 28-57

ima danes veliko izbiro morskih rib, polenovko kakor tudi ostala jedila. Poleg tega so dospela nova izvrstna dalmatinska vina, cviček, portugalka, silvanec in pekrčan.

Cenjenim gostom želiva tem potom prav vesele božične praznike in srečno novo leto!

MILKA IN ZORAN RAZEM

Original
Fruškogorski Biser

je v kvaliteti neprekosljiv.

Ti dve resnici se z ničemer ne moreta pobiti.

Mali oglasi

[Radio]

Od 750 din

naprej radio aparati nove tipe. Banjai, Ljubljana, Miklošičeva 20. (1)

Denar

Manufakturna trgovina dobrodoča, išče posojilo ca. 200.000 din proti soudeležbi. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Družabnik« št. 19.791. (d)

Posestva

Hiša v Ljubljani

po možnosti večstanovanjsko, kupim za gotovino. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Ca. 400.000 din« št. 19.542 (p)

Hiša v Kranju

v mestu, Kopalniška ulica št. 11, z dvema stanovanjema — in hiša, Savnikova pot 1, s šestimi stanovanji, napredaj. Poizve se istotam. (p)

Objave

Autobus Ljubljana—Bled ne vozi zaradi snežnih ovir do preklica. Rafael Hojak. (o)

Preklicujem

zaljive in neresnične besede, izgovorjene 18. decembra 1938 pred trnovsko cerkvijo proti g. Robić Cirilu ter se mu zahvaljujem da je odstopil od tožbe, Culiberg Mirko.

Za božič primerna darila

Na zalogi ima krasno izbiro za vsako ceno trdka

F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29 in 30

in sicer:

za gospode

modne in športne srajce v vseh kvalitetah, zimske pidžame in spalne srajce, spodnje hlače, navadno in Benger triko perilo, pletenine, kravate, šale, krasne žepne robce itd.

za dame

jutranje halje, domače obleke, predpasnike bele, iz batista ali šifona, barvaste ali klotaste, svilene in flanel spalne srajce in pidžame, svileno in mako triko perilo, ovratne rute, žepne robce, nogavice, rokavice, pletene jopice itd.

Kdor kupi pri nas nad din 100—dobi svilen robček, ako se sklicuje na ta inserat

Cenjenemu občinstvu vljudno sporočam, da sem otvoril poleg že obstoječega glavnega obrata v Dalmatinovi ulici št. 13, moderno in higijensko

brivnico in damski česalni salon
v Fügnerjevi ulici št. 6 (poleg kavarne »Tabor«) kot podružnico.

Istovčasno naznanjam, da sem damski česalni salon v Dalmatinovi ulici št. 13 (poleg hotela Štrukelj) na novo in moderno preuredil, tako da odgovarja vsem zahtevam sodobnega frizerja. V glavnem obratu kakor tudi v podružnici bom izvrševal vsa v stroko spadajoča dela, kakor: trajno, vodno in železno ondulacijo, barvanje in beljenje las i.t.d. — Čeravno zaposlujem v gori navedenih obratih prvovrstno izurjene strokovne moči, sem cene v glavnem obratu, posebno pa v podružnici znatno znižal.

Priporočam se cenjenemu občinstvu za obisk.

DORČEC IVAN, brivec in damski frizer

Fügnerjeva ulica št. 6. Dalmatinova ulica št. 13

ZAHVALA. — Ob prebriski izgubi naše nadvse dobre, ljubljene mamice, stare mamice, tete, gospe

TEREZIJE PAVLIČ

hišne posestnice in gostilničarke

izrekamo zahvalo za izkazano sočutje, tolažbo in pomoč vsem, ki ste nam stali v tej težki uri ob strani. Posebno zahvalo amo dolžni gosp. primariju dr. Lutmanu, ki je naši mamici požitnovalno lajšal bolečine. Iskreno se zahvaljujemo čč. duhovščini stolne in mestne župnije in vsem ostalim, ki so spremili blago pokojnico na njeni zadnji poti. Enako se zahvaljujemo obema pevskega društva za ganljive žalostinke in darovalcem krasnih vencev in cvetja, s katerim ste okrasili krsto pokojnice. — Vsem še enkrat najiskrenejša zahvala.

Maribor — Gradec — Ptuj, dne 19. decembra 1938

Globoko žalujoča hči Neža in vnuki

ODBOR SLOV. KAT. AKADEMSKEGA STAREŠINSTVA
NAZNANJA TUŽNO VEST, DA JE UMRL NAS TOVARIS

INŽ. BURGER JOŽE

TEHNIČNI VIŠJI PRISTAV BANSKE UPRAVE

OHRANIMO GA V TRAJNEM SPOMINU!

V LJUBLJANI, DNE 22. DECEMBRA 1938

Po težki bolezni, večkrat previdena s tolažili sv. vere, je danes, dne 21. decembra t. l. Bog poklical k Sebi v boljše življenje našo skrbno, nepozabno sestro, svakinjo in teto, gospodično

Antonijo Drolc

Pogreb blage pokojne bo v Krašnji v petek, dne 23. decembra ob 10 dopoldne. Priporočamo jo vsem v molitev in spomin pri sv. maši.

Bohinjska Bela, Krašnja, dne 21. decembra 1938.

Martin Drolc, župnik, brat; sestre Alojzija in Frančiška por. Klopčič; svak Pavle Klopčič! nečakinje Pavla, Tilka, Stanka.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustil predragi mož, oče, stric in svak, gospod

Anton Vrhovnik

trgovec

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 24. decembra ob 3 popoldne izpred hiše žalosti na pokopališče v Kresnicah.

Kresnice, Ljubljana, dne 22. decembra 1938.

Frančiška, roj. Demšar, žena; Tonček, sinček — in ostalo sorodstvo.

Brez posebnega obvestila.

Veliko komfortno vilo

enodružinsko, osem sob, s kuhinjo in kopalnico ter centralno kurjavo, stanovanjem za hišnika in poselsko sobo, velik sadni vrt, 15 minut od glavne pošte, Pod Rožnikom — takoj prodam ali oddam. Rožna dolina, Cesta IX. št. 29 (pritličje).

S tužnim srcem sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša srčno ljubljen mama, stara mama, tašča, sestra in svakinja, gospa

Karla Schauta

roj. pl. Rizzetti

vdova po gozdarskem svetniku

dne 21. decembra, previdena s tolažili sv. vere, v 77 letu starosti. Na zadnji poti jo bomo spremili v petek, dne 23. decembra ob 2 popoldne iz hiše žalosti, Prule šte. 19, na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto, dne 24. decembra ob 8 zjutraj v farni cerkvi sv. Jakoba.

Prosimo tihega sožalja!

Ljubljana, Snežnik, Karlovac, Wishington, dne 22. decembra 1938.

Leo Schauta, Hugo Schauta, sinova;

Karla Schauta, Giza Cvahte, Mara Šušljaj, Erika Leustek, Rozi Graven, hčere — in vse ostalo sorodstvo.